The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JANUARY 25, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

7. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 25. JANVĀRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLIENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Diženas ASV latviešu kultūras dienas

DAUDZO SARĪKOJUMU VIRKNES IEVADIJUMĀ ATKLĀJA TĒLOTĀJMĀKSLAS UN DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTĀDI

ASV latviešu centrālās kultūras dienas, kuŗas notika laikā no 20. līdz 22. janvārim Klīvlendā, ievadīja ar tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstādes atklāšanu DV mītnē. Tās atklāja ALAs kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, bet skatē piedalījās 25 mākslinieki ar 60 darbiem. Šī izstāde turpināsies līdz 29. janvārim un būs atvērta katru dienu no plkst. 12 dienā līdz 5 vakarā.

Prof. A. Annus pēc izstādes atklāšanas referēja par tematu „Mākslas problēmas tagadnē un nākotnē", apskatot mākslinieku darbu trimdas apstākļos ar brīdi, kad sākās mūsu tautas traģēdija un 97% Latvijas mākslas akadēmijas mācības spēku bija spiesti atstāt dzimteni un pārtraukt savu darbu. Latviešu mākslinieciem trimdas sākuma laiks bija sevišķi grūts, viņiem nebija pat tik parastā papīra un zīmuļa darbam, bet apstākļi pamazām uzlabojās, kamēr pienāca laiks, kad atkal varēja sākt patiesi strādāt. Tagad latviešu mākslinieki brīvajā pasaulē var darboties pilnīgi patstāvīgi, un jāpriecājas, ka mūsu tēlotājmākslas trimdā gūst ievērojamus panākumus un var pilnīgi sacensties ar latviešu mākslinieku darbiem dzimtenē, kur gan atrodas ap 450 mākslinieku, bet ir nospiesti un valsts varas iespaidoti. Dzimtenē gleznotāji tādēļ nevar savos darbos izteikt dvēseli, turpretim Latvijas okupantu centieni satriekt mūsu tēlotājmākslu trimdā ir veltīgi, jo tā ir stipra savā etniskajā spēkā. Latviešu mākslinieku ceļi svešumā ir daudzveidīgi, bet apspiestajā dzimtenē viss paliek viengabalains un vienveidīgs. Mūsu kultūra ir mīļākais un dziļākais spēka avots, un tādēļ pastāvēs arī latviešu tauta. Kultūras tautas kopušas arī ornamentālo mākslu visos laikos, tādēļ mums jārūpējas, lai turpina valdīt senais gars.

Rotkalis O. Grīns savā referātā norādīja, ka archaiologu izrakumi pierādījuši, ka daiļamatniecība jau var svinēt 1500 gadu jubileju. To pašu apliecina arī latviešu archaiologu izrakumi, kas savukārt ir pierādījums, ka mūsu kultūra bijusi uz augsta līmeņa jau tajos laikos. Rotu darināšanā senlatviešiem jau bijusi īpaša kompozicija un izstrādājuma veids. Kādu laiku latvisko rotas lietu izstrādāšana bija it kā apklususi, bet pēc pirmā pasaules kara šīs lielās kultūras vērtības sāka celt laukā no zemes, tāpat no pūra lādēm un tīnēm. Radās mākslinieki, kā Cirulis, Dzērvītis un citi, kas atveidoja latviešu tautas senās rotas, kuŗas tad izstrādāja zeltkaļi, un šie darbi tautā guva lielu piekrišanu. Tā Latvijas patstāvības gados daiļamatniecība piedzīvoja spožu atplaukumu. 1937. gadā notika vienu mēnesi ilga izstāde, kuŗā katrs varēja iepazīties ar archaioloģiskajiem izrakumiem, dažādiem izstrādājumiem un tautas tērpiem. Šī izstāde deva spēcīgu impulsu un ierosinājumus tālākajam daiļamatniecības darbam. Pie Latvijas mākslas akadēmijas radīja pat īpašu lietiskās mākslas nodaļu, kuŗā mācījās jaunie daiļamatnieki. Attieksmē uz mūsu trimdas dzīvi tomēr jāsaka, ka tēlotājmākslā arvien vairāk iet uz augšu, bet par daiļamatniecību to nevar teikt. Daiļamatniecībai palikuši uzticīgi tikai tie, kam latviešu lietas tuvas, bet trimdinieku vairumam tā kļūst arvien vienaldzīgāka, jo nav vairs tās aizraušanās, kāda bija vērojama trimdas pirmajos gados. Arī svešuma mākslas skolās ir lietiskās mākslas nodaļas, bet to gars un darbs mums ir svešs un nav pieņemams.

Pēc abiem referātiem Elzas Gruzes vadībā priekšnesumus sniedza Klīvlendas latviešu kokļu ansamblis, kuŗam šī bija vispār pirmā uzstāšanās atklātībā. Daudzie klausītāji sniegumu uzņēma ar jūsmīgu piekrišanu.

Kultūras dienas 21. janvārī turpinājās ar darba sēdi, kuŗu ievadīja māc. I. Gaide ar svētbrīdi, norādot, ka Dievs no mums daudz prasa, jo daudz ir mums uzticējis. „Mums jāstiprina sava latviskā kultūra ar to gaismu, kas nāk no augšieņes, kuŗu dod Jēzus Kristus," uzsvēra jaunais mācītājs.

Ziņojumu par ASV latviešu centrālajām kultūras dienām Klīvlendā turpināsim mūsu laikraksta nākošajos numuros. J. E.

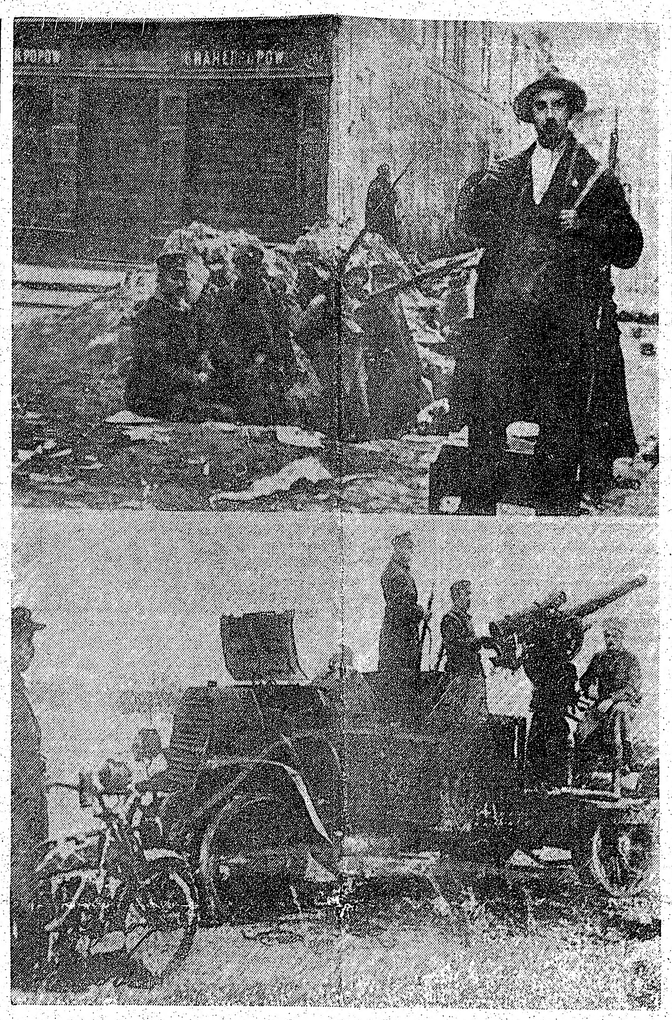

TĀ BIJA TOREIZ...

Ja jaunā Latvijas valsts 1921. gada 26. janvāri varēja saņemt de jure atzīšanu no lielajām rietumu demokratijām, par to pateicība pienākas ne vien pirmajam ārlietu ministram Z. Meierovicam un citiem mūsu tā laika politiķiem, bet arī atbrīvošanas cīņu dalībniekiem, kuŗi jauno valsti nosargāja pret uzbrucējiem no austrumiem un rietumiem. — Augšējā uzņēmumā redzami mūsu atbrīvošanas cīņu dalībnieki, kuŗu vidū neirūka arī brīvprātīgu civilledzīvotāju (pa labi), pozicijās Rīgā, Daugavas krastā. — Apakšējais uzņēmums rāda Latvijas brīvības sargus 1919. gada novembrī pie Katrīnmuižas ar bermontiešiem atņemtu zenītlielgabalu. Foto: JAK archīvs

Pārrunas par Latvijas 50. gadadienu

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENIBA VALDES SĒDE VAŠINGTONĀ PRINCIPĀ PIEKRITUSI RŪPNIEKA R. HIRŠA ZIEDOJUMA ATMAKSAI

Amerikas latviešu apvienības pirmā valdes sēde šai gadā, kas notika 14. janvārī Vašingtonā, galvenokārt bija veltīta Latvijas neatkarības proklamēšanas 50. gadadienas atzīmēšanas jautājumiem, kādēļ sēdē piedalījās arī Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Spekke ar padomnieku Dr. A. Dinbergu. Bija ieradies arī Brazilijas latviešu sabiedriskais darbinieks A. Rūsiņš no Riodežaneiro, kas pašreiz uzturas ASV, informējot sēdes dalībniekus par iespējām, kādas latviešu nacionālajiem centieniem pastāv Brazilijā. Sēdē apskatīja arī rūpnieka R. Hirša 1963. gadā ziedoto 10.000 dol. jautājumu, principā nolemjot šo summu atmaksāt, kā ziedotājs to prasa.

Izmantojot Latvijas diplomātisko pārstāvju klātieni, ALAs valde pārrunāja jautājumus, kas saistās ar Latvijas neatkarības proklamēšanas 50 gadu atzīmēšanu 1968. gadā, atzīstot, ka priekšdarbi uzsākami visā drīzumā, lai šīs dienas atzīmēšana kļūtu īsti iespaidīga. Par šo jautājumu bija jau runāts iepriekšējā ALAs valdes sēdē, kad arī vienojās radīt īpašu Latvijas 50 gadu fondu, bet šoreiz bija iespēja plašākai domu izmaiņai kopā ar diplomātiskajiem pārstāvjiem. ALAs prāsis prof. P. Lejiņš uzsvēra, ka visiem mūsu 1968. gada sarīkojumiem un rosmei vajadzētu būt vēsturiskam paraugam par to, ko trimdinieki dara savas tautas labā. Pie sīkāka ieceŗu plāna pakavējās ALAs priekšsēža vietnieks A. Bērziņš. Norādot, ka viss pagaidām vēl tikai projekts, viņš minēja īpaša dokumentāciju krājuma publicēšanu par Latviju un tās patstāvības izcīnīšanu, tāpat nepieciešamību iesaistīt visas latviešu paaudzes un aprindas, skolu jaunatni un sportistus ieskaitot, lai iespaidīgi demonstrētu baltiešu vienprātību un nesatricināmo gribu iestāties par Baltijas valstīm laupītās brīvības atjaunošanu. A. Bērziņš minēja, ka plānoti arī priekšlasījumi amerikāņu augstākajās mācību iestādēs, kuŗus organizētu latviešu mācību spēki un studenti. Tāpat domāts par centrālo organizāciju apmeklējumiem un iesniegumiem ASV valdībai un iespaidīgākajiem politiķiem. Arī latviešu lokālajām organizācijām vajadzētu organizēt piemērotus sarīkojumus un izstrādāt iesniegumos savu pavalstu pašvaldību un nozīmīgāko organizāciju vadītājiem.

Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis ziņoja, ka vairāku ieceŗu priekšdarbi Latvijas 50. gadadienas programmai jau uzsākti. Tā, piemēram, jau izziņota īpaša lugu sacensība un iespiešanai sagatavots B. Jēgera manuskripts par mūsu trimdas bibliografiju, bet prof. J. Siliņš jau raksta latviešu tēlotājmākslas vēsturi, tāpat J. Bičolis latviešu literātūras vēsturi. Sākta arī materiālu vākšana latviešu skolu albumam un citām iecerēm. Informācijas biroja direktors S. Rudzītis ieteica izstrādāt īpašu memorandu par komūnisma destruktīvo lomu kopš brīža, kad tas oktobŗa revolūcijā sagrāba varu Krievijā, jo Pad. savienība šogad gatavojas skaļai šīs revolūcijas 50. gadadienas atzīmēšanai, ko neapšaubāmi plaši izmantos arī propagandas nolūkiem. Šāds memorands, kas apgaismotu patiesību un komūnisma noziedzības, būtu iesniedzams visiem ASV kongresa locekļiem un abu partiju kongresa frakciju vadītājiem. Valde pilnvaroja informācijas direktoru šādu iesniegumu sagatavot, kā arī izteica domu, ka līdzīgi memorandi būtu izstrādājami arī citās zemēs un iesniedzami ar Brīvās pasaules latviešu apvienības starpniecību.

Ilgākas debates prasīja arī rūpnieka R. Hirša atprasītā 10.000 dol. iedojuma atmaksa, par ko mūsu laikrakstā jau vairākkārt ziņots. R. Hiršs, vēlēdamies atbalstīt pasākumus Latvijas brīvības atgūšanai, jau vairākas reizes bija materiāli sekmējis ALAs darbību ar lielākām summām, bet 1963. gada 18. novembrī nodeva 10.000 dol. ziedojumu, lai, sekmējot Latvijas neatkarības atgūšanas centienus, par šo summu algotu toreizējo ALAs informācijas biroja vadītāju G. Meierovicu, kuŗš atstātu savu darbu valsts dienestā un visu laiku veltītu tikai ALAs uzdevumu veikšanai. Ilgākas slimības un citu apstākļu dēļ G. Meierovics tomēr izšķirās nepārnākt algotā ALAs darbā un atteicās arī no informācijas biroja vadītāja pienākumiem. Kopš šī brīža ALAs valde ar R. Hiršu visu laiku turpinājusi ieskatu un priekšlikumu izmaiņu par viņa lielā ziedojuma izlietošanu, bet vienošanos neizdevās panākt. 1964. gada 18. martā R. Hiršs paziņoja, ka ziedojumu nevar izlietot bez viņa rakstveida piekrišanas, jo sākotnējie apstākļi mainījušies. Šo noteikumu ievērojot, ziedojums palika neskarts arī pēc tam, kad par algotu informācijas direktoru ALAs valde pieņēma S. Rudzīti.

Tagad R. Hiršs telegrafiski un telefoniski pieprasījis savu ziedojumu atpakaļ, liekot šos 10.000 dol. iemaksāt viņa bankas kontā, lai tos tad nodotu organizācijas Baltic Appeal to the United Nations latviešu nozarei biroja iekārtošanai un viena darbinieka algošanai. Piebilstams, ka nesen R. Hiršs ziedojis 1000 dol. arī Latviešu kara invalīdu apvienības ASV valdes projektētō Brāļu kapu izbūvei.

Apspriežot jauno R. Hirša piedāvājumu, ALAs valde principā vienojās lielo ziedojumu atmaksāt. Lai tomēr telegrafiski un telefoniski izteikto ziedotāja prasību izpildītu un minētos 10.000 dol. iemaksātu R. Hirša bankas kontā, vēl nepieciešama viņa rakstveida piekrišana, jo, sakarā ar viņa 1964. gada 18. marta noteikumu, ar naudu bez šādas rakstveida piekrišanas nekā nedrīkst darīt . . . Pagaidām šādas rakstveida piekrišanas vēl nav, kādēļ uz to jāgaida, lai ziedojumu varētu atmaksāt. L.

Latvijas politiskās vadības kļūda

V. HAZNERA UN R. TURKA REFERĀTI BATUN SANĀKSMĒ ŅUJORKĀ

Ņujorkā 15. janvārī notika BATUN latviešu grupas sanāksme ar interesantu programmu. To ievadot, BATUN baltiešu valdes priekšsēdis N. Trepša uzsvēra, ka šādas informātīvas sanāksmes nepieciešamas tieši pašiem BATUN aktīvākajiem darbiniekiem informācijas iegūšanai un jautājumu atbildēšanai, apmeklējot Apvienoto nāciju delegācijas.

Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hazners referēja par Latviešu leģionu un apskāviem, kuŗi veidoja tā organizēšanu un cīņas. Pēc padomju bažu ierīkošanas Latvijā un sekojošās okupācijas, notika plānveidīga Latvijas armijas iznīcināšana. Nepiepildījās Maskavas gaidītā latviešu virsnieku savstarpējā denuncīācija, bet sekmīgi izveidojās pretestības kustība un savstarpēja sazināšanās virsnieku starpā, tāpat pamazām veidojās partizānu vienības, gan vēl stipri pagrīdē. 1941. gada masu deportācijās pagrīdes kustība zaudēja daudzus vadītājus. Reizē ar to sabruka plānotā ieroču apgāde, lai izdarītu bruņotu sacelšanos dienā, kad sāktos Pad. savienības un Vācijas karš. 22. jūnijā, kara sākuma dienā, tomēr uzliesmoja partizānu cīņas, kuŗās piedalījās patrioti, kas, bēgot no deportācijām, slēpās mežos, bieži ar lieliem upuŗiem, piemēram, pie Alūksnes, kur krita ap 10 vietējās ģimnazijas audzēkņu, arī Rīgas centrā, kur iznīcināja virsleitnanta Brašas partizānu rotu. Plašāka pretestība padomju kaŗaspēkam notika Latviešu leģiona ietvaros, kuŗu formēja ar Hitlera pavēli 1943. gada 10. februārī, laikā, kad vācieši jau cieta daudz neveiksmju. Par leģiona dibināšanu plkv. V. Veiss teicis: „Mums ir jātiek pie ieročiem. Tos mums tagad piedāvā. Mums tāpat būs jācīnās par savas valsts brīvības atgūšanu. Nav no svara, kādos tērpos mūs ietērpj. Galvenais šodien ir ieroči." Sveņšas varas mobilizēti, par savas zemes brīvību cīnījās ap 146.000 leģionāru, kuŗiem pieskaitāmi ap 20.000 citu, kas bija iedalīti vācu armijas vienībās. Augstāko pakāpi šīs cīņas sasniedza Latvijas austrumu pierobežā un sešās Kurzemes lielkaujās, kā arī smagajās atkāpšanās kaujās Pomerānijā. Tajās 80.000 kritušo un bez vēsts pazudušo liecina, ka mūsu tauta nav vainīga, ja Lat-

(Nobeigums 5. lpp.)

Aleksandrs Vilks

26. JANVĀRIS

LATVIJAS DE JURE DIENĀ

Ideja par savu valsti latviešu tautas vēlmēs un centienos it kā ar gruzdošas cerības spēku sakņojusies jau sen, ar katru paaudzes mūžu panākot konkrētāku izteiksmi. Šai ziņā pirmo raksturīgo, uz ārieni vērsto sparu iezīmēja tautas atmodas laikmets. Mums jau bija sava vēsture — ar ciņām, pūliņiem un darbošanos valstiskās autonomijas virzienā. Bet šis process nav domājams bez sava priekšnoteikuma — tautas nobrieduma patstāvīgas valsts dzīvei. Tieši pēc 1917. gada Krievijas revolūcijas mutuļiem šis process iezīmējās daudz konkrētāk — ar aktīvitāti, drosmi un uzņēmību kaut ko paveikt, lai pie Baltijas jūras taptu neatkarīga un patstāvīga valsts, jo katrai tautai Dievs lēmis lielo likteni — brīvību un patstāvību. Aktīvitāte pieņēmās latviešu nacionālpolitisko darbinieku rindās, organizācijās un iestādījumos.

Ja latviešu srēlnieki pirmo reizi visai pasaulei ar savām ciņām un tajās parādīto varonību pierādīja drosmi un tēvzemes mīlestību, cīnoties par savas dzimtenes robežām, tad latviešu valsts idejas fantasti veidoja otru fronti, kur izvērst savu māku un entuziasmu, skaidrojot un līdzinot ceļu uz visas tautas sen iecerētu mērķi. Viens no dižākajiem neatkarīgas valsts idejas iecerētājiem — dzejnieks J. Rainis tolaik teica zīmīgus vārdus: tauta, kuŗai jau ir savs kaŗaspēks, atrodas ceļā uz patstāvību.

Tā šo divējādo cīņu izpausme guva vienotu nozīmību, ar ārkārtīgi spēcīgu ietekmi visu lietu norisē.

Lai mežiem aizaugušu zemi sagatavotu apsējai, ir jālaužas cauri kodīgajiem līdumu dūmiem. Jāgāž koki, celmi jāsadedzina. Tikai pēc tam pāri var urbties arkla lemesis, kuŗam seko saulē sazēlis zelmenis — ar cerībām uz zeltainu graudu birumu rudenī. Tā tas arī valsts patstāvības veidošanās procesā. Vispirms nepieciešams vīru darbs un upuŗi kaujas laukā.

Strēlnieku kauju posms bija ievadījums tām ciņām, kuŗas 1918. gadā sākās par Latvijas valsti, kad arī mūsu idejiskie fantasti šo cīņu otrā frontē neatlaidīgi un pašaizliedzīgi iestājās par Latvijas neatkarības atzīšanu rietumu demokratijās. Vairākārt mūsu toreizējās ārlietu nodaļas pārstāvji bija audiencē pie Anglijas, Francijas, Itālijas un ASV vēstniekiem toreizējā Pēterburgā, informējot viņus par mūsu tautu un zemi, lūdzot atzīt arī baltiešiem ASV prezidenta V. Vilsona un Francijas ministru prezidenta A. Briāna deklarētās tautu pašnoteikšanās tiesības.

Kaut Latvijas neatkarība jau bija deklarēta 1918. gada 18. novembrī, cīņas abās frontēs turpinājās ar lielu sparu un latviešu panākumiem. Ja cīņas nobeigumā varēja vainagoties ar lieliem pozitīviem guvumiem, tad vienīgi, pateicoties kā kaŗavīru varonībai, tā valstsvīru izmanai un tālredzībai. Ja 1921. gada 26. janvārī Latvija un pārējās Baltijas valstis ieguva juridisku atzīšanu Romā, Parīzē un Londonā, tad, zīmējoties uz mūsu valsti, šai panākumā viena no vadošajām lomām piekrita mūsu jaunās valsts pirmajam ārlietu ministram Zigfrīdam Meierovicam. Viņa vārds, līdzīgi apdāvinātiem vadoņiem un stratēģiem kaujas laukā, paliek neizdzēšams Latvijas valsts neatkarības vēsturē.

Kad dažus gadus vēlāk Z. Meierovics apbraukāja visus zemes novadus, runājot uz tautu, stāstot un skaidrojot Latvijas valsts tapšanas posmus, visur ministram brāzmaini uzgavilēja sapulcēto tūkstoši, spontāni izteiktajā atzinībā ietverot dziļu pateicību un neliekuļotu prieku par viņa vienreizējiem panākumiem neatkarīgās Latvijas atzīšanas labā.

Ko toreiz mums nozīmēja šī de jure atzīšana, jo sevišķi pēc Latvijas uzņemšanas Tautu savienībā tā paša gada septembrī? Tas bija pilnbrieduma apstiprinājums mūsu ciņām, pūliņiem un upuŗiem par savu valsti un pašnoteikšanos. Nu visiem tautas radošajiem spēkiem un vitālitātei bija nocelti aizsprosti, un tauta varēja pilniem malkiem īstenot visas ieceres un pierādīt savas tiesības un spējas uz valstisku eksistenci.

Pagātnei allaž saistība ar tagadni, lai kopsakarībā veidotos nākotnes posmi. Mūsu valsts fiziskā patstāvība ir sadragāta no to puses, kuŗi reiz svinīgi rīkojās tāpat kā rietumu demokratijas, atzīstot un respektējot neatkarīgas Latvijas valsts esamību. Vēl vairāk: tikpat svinīgi kāda vēlāka līguma tekstā ierakstīja vārdus par atteikšanos no Latvijas territorijas uz visiem laikiem . . .

Tām sekojošā reālitāte mūs nedrīkst nedz vājināt, nedz mulsināt, tikai stiprināt atjaunotai ciņai par zaudēto. Un tieši šai plāksnē mums atkal un atkal jāveldzējas pie stipriem un dziļiem avotiem pagātnē, no kuŗiem verd sparīgs un mērķtiecīgs darbs tautas ilgu un ieceŗu virzienā.

Kā šodien, tā rīt mūsu fantasti atkal klaudzinās pie durvīm, neatlaidīgi klaudzinās, skaidros un uzsvērs, ka mēs nerimsim ilgās pēc tā, kam pirms 46 gadiem bija lielo rietumu demokratiju juridiskas atzīšanas, bet kas sagruva to spēku varmācībā, kuŗi noārda katru patstāvīgu un neatkarīgu iestādījumu, lai nodibinātu savu diktātorisko patvaļu un nojauktu valsts robežas.

26. janvāri atceroties, mēs ne tikai tencinām un par nezūdīgu uzskatām darbu un pūliņus, kuŗi ierakstīti Latvijas valsts tapšanas vēsturiskajā gaitā, bet šai dienā saskatām savus daudzos pienākumus, atrodoties ārpus dzimtenes, kuŗu reālizēšanai izlūdzamies Dieva svētību un trimdā esošās tautas daļas pilnīgu atbalstu.

Apstākļu gaisotne šodien ir citāda nekā toreiz, bet mērķis nav mainījies: neatkarības atjaunotne ar 26. janvāra zīmogu.

Pēteris Aigars

„Internacionālās" audzināšanas aizkulises

RIGĀ ATKAL RAKSTĀ PAR „DIVĀM MĀTĒM" VALODĀM

Okupantu laikraksts „Padomju Latvija", kas Rīgā iznāk krievu valodā, ievietojis 3. janvāra numurā „filozofijas" doktora Šteinberga rakstu „Audzināt internacionālistus", bet 6. janvāra numurā partijas 1. sekretāra Vosa rakstu „Kopējā saimē", kas pārsplests no „Izvestijas". Abiem rakstiem vienāds pamattonis un vienāds nolūks — norādīt, cik bīstama ir „svešu nacionālu tendenču" iesakņošanās studējošā jaunatnē un latviešu tautā vispār.

Šteinbergs galvenokārt pieskaras studentiem un viņu „apskaidrošanai" citē Pēteŗa Stučkas revolūcijas laikā rakstīto, zīmējoties uz latviešu valodu kā mācības valodu Latvijas augstskolā. „Latviešu buržuazija savā laikā ieteica Latvijā dibināt augstāko mācības iestādi — universitāti, izejot no vietējās (latviešu, — ref.) valodas principa." Protestēdams pret šādu viedokli, Stučka rakstījis: „Es nesaskatu ne mazāko vajadzību dibināt atsevišķu latviešu augstskolu, jo man nav zināma specifiska latviešu zinātne. Līdzīgas prasības mēs nevaram atbalstīt." Acīm redzot, komūnistu vadonim mātes valodas priekšrocības bijušas pilnīgi svešas zināšanu apgūšanai. Otrkārt, Stučkas nostāja labi saskan ar pašreizējām tautu un „valodu saplūdināšanas" tendencēm padomju imperijā.

Tagadējā Latvijas universitāte, pēc Šteinberga atklājumiem, esot tikai Krievijas lielo augstskolu filiāle, kuŗā mācības notiekot divās valodās, un studentiem Rīgā esot dotas visas iespējas klausīties lekcijas arī citās padomju augstskolās un izmantot to laboratorijas. Citiem vārdiem, tāda augstskola Rīgā bijusi, nebijusi; ja tā vēl pastāv, tad tikai kā līdzeklis tautu un valodu saplūdināšanas tālejošiem mērķiem. Par visām šīm problēmām „Padomju Latvijas komūnistā" 1964. gada februārī rakstīja Dz. Smidre:

„Sociālisma un komūnisma celtniecības periodā radikāli izmainās valodu attīstības apstākļi. Visas padomju tautu valodas ir līdztiesīgas, bet šīs valodas krasi atšķiŗas pēc to sabiedriskā funkciju viedokļa. Dažas valodas izpilda starpnacionālās sazināšanās funkcijas, citas ne. Tādēļ jautājumu par valodu līdztiesību nekādā ziņā nedrīkst jaukt ar jautājumu par to sabiedriskām funkcijām... Kaut gan ikvienai valodai, neatkarīgi no tā, kāds cilvēku skaits tajā runā, ir potenciālas iekšējās attīstības iespējas, sabiedrība (partija) nevar sev izvirzīt uzdevumu panākt vienādu valodu attīstības līmeni... Plašās sabiedriskās funkcijas, atbilstoši zinātnes, technikas un kultūras sasniegumiem tās vai citas tautas dzīvē var izpildīt otra valoda, starpnacionāla valoda." Tā kā literatūra arī ir tautas kultūras daļa, tad, pēc Smidres un partijas ieskatiem, latviešu rakstniecība varētu labi pildīt savu uzdevumu, ja tā būtu rakstīta krievu valodā. Totālitārais režīms taču prasa totālus atrisinājumus, bez novirzīšanās pa kreisi vai labi no ģenerāllīnijas.

Protams, ne Šteinbergs, ne Voss nemin, ka minētās divu valodu tendences Latvijā sāka īstenot jau daudz agrāk. Ne viens, ne otrs nepiemin, kas notika ar „nacionālisma infiltrēto" ministru padomes bijušo priekšsēža vietnieku Berklāvu, kuŗš 1959. gadā Rīgā uz sava kabineta durvīm bija izlicis uzrakstu: „Šeit runā tikai latviski!" Tas nozīmē, ka ne visi Rīgā tā domā kā Voss, Šteinbergs un kompānija. Pāraudzināšana nav viegla lieta, sevišķi tad, ja runā par nacionālās pārliecības izdeldēšanu. Tā ir stiprāka nekā padomju ideoloģijas iedarbība, terroru ieskaitot.

Tālāk, — lai izdeldētu „buržujiskā nacionālisma paliekas", Voss ņem talkā pat britu laikrakstu „Daily Herald", neminot ne laikraksta numuru, ne gadu: „Mēs turam savās rokās Baltijas provinces, Poliju un Somiju. Šo valstu neatkarība ir tikai relatīva. Neviena no šīm valstīm nevar kaut ko iesākt bez mūsu piekrišanas. Baltijas provinces ļoti labi saprot, ka mēs esam ieinteresēti viņu labklājībā un neatkarībā pār tik, par cik mums ir interese Baltijas jūrā." Tā rakstījis britu lēboristu oficiozs.

Voss arī uzsver, ka latviešu buržuazija pēc februāŗa revolūcijas Krievijā 1917. gadā neesot uzstādījusi nekādas prasības pēc neatkarības. Tikai pēc oktobŗa revolūcijas orientācija mainījusies, pilsoņi sākuši brēkt pēc nacionālas neatkarības. No Vosa sagaidīt citu, kā vēstures viltošanu, būtu pavisam aplami. Minēšu tikai vienu citātu, bet tas nav vienīgais. Dzejnieks Kārlis Skalbe „Mazās piezīmēs" 1917. gada jūnijā, tātad — pirms oktobŗa apvērsuma Krievijā, rakstīja:

„Lai skalda latviešu tautu kā grib, mēs gribam latviešus kā vienotu tautu. Tauta ir valsts. No šķiru skabargām mums ir jātop par apvienotu tautu, par valsti... Mūs var sakausēt stipra tautas apziņa. Bet mūs var apvienot arī interešu kopība ... Mēs esam par revolūciju līdz galam! Lai dzīvo Latvijas valsts!" Voss, protams, latviešu dzejnieka patriotiskos vārdus, kuŗi pauž tautas slepenākās tieksmes, nekad nav lasījis un nedrīkst lasīt. Viņš runā kā labi samaksāts algādzis, lai izkalpotu Kremlim. Tāds pats Kremļa algādzis savā laikā bija Pēteris Stučka.

Lai 1919. gadā iznīcinātu padomju Latviju — Voss turpina,

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJA

AMERIKA

7. N-RS. TRESDIENA, 1967. G. 25. JANVĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3289;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiziletotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicīļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI VARAM UZTICĒTIES KRIEVU TAUTAI?

Polemika par vai pret sadarbību ar krievu tautu ir aktuāla un vēlama plašākai iztirzāšanai, jo dziļi sasāpējusi un vienmēr aizbīdīta sānus. Gan reiz šo jautājumu mēģināja apskatīt 1939. vai 1940. gadā mēnešraksts „Sējējs", bet, politiskajiem apstākļiem sabiezējot, šo rakstu seriju pārtrauca un atbildīgo redaktoru atstādināja no pienākumiem. Tā pirmais nopietnais mēģinājums panslavisma, krievu imperiālisma un mesiānisma apskatīšanā beidzās ar neveiksmi. Vēl šodien nav latviešu valodā nopietnu darbu Krievijas vēstures jautājumos, jo vienmēr no šādu darbu iztirzāšanas un publicēšanas atturējuši politiski apstākļi, nepatika un sentiments.

It kā iedzimta liekas krievu tautas glorificēšana, ko tā nav pelnījusi, jo blakus siltai cilvēcībai vienmēr bijis arī mongoliskais. Neapšaubāmi, šādas glorificācijas sekās arī radās latviešu slavofīli. Viņi vai nu nav interesējušies par krievu tautas dziļāko vēsturi, vai arī, ja zina šo vēsturi un tomēr kļuvuši slavofīli, tad jārunā jau par pārkrievotām dvēselēm. Nedomāju, ka, iepazīstoties ar krievu tautas vēsturi, drīkstētu būt kaut viens latviešu slavofīls. Protams, A. Ezergaila ieteiktā Nagobada sastādītā vēsture gan nenovērsīs šo slavofīlismu, jo tās uzdevums nebija iedziļināties tik specifiskā jautājumā, tādēļ tā palika partikulārās vēstures līmenī. Tās vietā jo silti ieteiktu tikai vienu grāmatu (kaut ir ļoti plaša literatūra) — Hansa Kona „Pan-Slavism. Its History and Ideology. University of Notre Dame, Indiana, USA". Tajā ir lielisks ievadījums sarežģītajā problēmātikā, lai dziļāk izprastu sadarbības un uzticēšanās iespējas. Vēl katram gribētu ieteikt izlasīšanai arī K. Stalšāna vērtīgās grāmatas J. Šķirmanta apgādājumā — „Latviešu un lietuviešu austrumu apgabala likteņi" un „Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā". Kā K. Stalšāns, tā arī J. Šķirmants par šiem darbiem pelnījuši vietu Latvijas vēsturē. Kādēļ šīs grāmatas netiek ieteiktas, grūti saprotams, ja ir vēlēšanās operēt ar pamācībām.

Tā kā vairs nav otra pasaules kara politiskās sabiezēšanās, tad jācer, ka šīs problēmas tuvākā pētīšanā šķēršļi vairs neradīsies, kādēļ iespēsim šo jautājumu izkristallizēt. Tas nenozīmētu, ka noskaidrošanas sekās izvirzītos prasība pēc krievu tautas iznīcināšanas, kā šo problēmu „ieteic" atrisināt D. Vallena. Bet tomēr vismaz noskaidrotos, cik reālas ir sadarbošanās iespējamības vai neiespējamības, pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi, bet vēl nepieskaroties jautājumam, vai sadarbība varētu izveidoties tālākā nākotnē, ja krievu tautas rakstura noktiktu dziļāks lūzums, kā to reiz pareģoja Merežkovskis.

Neizprotams arī ieteikums par iepazīšanos ar Dostojevski un Tolstoju mūsu literatūras vēsturnieku E. Bleses, A. Dravnieka un J. Veseļa darbos, jo šie autori pieskārušies tikai vispārcilvēciskajam, bet novārtā atstājuši to ēnojumu un kontūras, kuŗās šie dižie ģeniji pieskārušies panslavisma problēmai. Tā vietā jo silti ieteiktu izlasīšanai paša Dostojevska „Dnevnik pisatelja". Šis pats dižais Dostojevskis atradās naidīgās attieksmēs ar Turgeņevu viņa rietumniecisķās nostājas dēļ, bez panslavisma kontūrām. Arī Tolstojs bija šīs kustības atbalstītājs. Tā varam uz abiem raudzīties no diviem viedokļiem, it sevišķi, ja atceramies Nobela prēmijas laureāta Hansa Heses vārdus: „Ir labi, ka Brāļi Karamazovi palika nepabeigti. Viņš varēja iznīcināt visu pasauli, jo šīs krievu Karamazovs bija vienlaicīgi tiesnesis un slepkava, rupjums un maigums, egoists un varonis." Ja ir vēlēšanās neredzēt ne Dostojevska, ne arī Tolstoja panslavisma jauno ietekmi, tad to var darīt, bet to nedrīkst nezināt, ja vēlamies par viņiem polemizēt vai aizstāvēt, runājot par brīvībām un tiesībām Rietumu izpratnē. Piezīmēšu, ka Dostojevskim pieder šie vārdi: „Arī krievu tauta vēlas mieru, bet tad pasaulei vispirms jābūt krieviskai." N. S. Deržavinam ir šīs domas noslēpums: „Mēs esam pieraduši pie valdīšanas pār svešām zemēm, pie tā mēs paliksim, kamēr vien uz šīs pasaules varēs kaut ko panākt ar kaŗu un zobenu."

Jāatzīmē, ka latvieši, kuŗi izteikušies pret sadarbību ar krieviem ir bagātāki ar nenoraidāmiem faktiem par krievu tautas uzkundzēšanās tieksmēm, jo bez tautas līdzdalības šāda imperiālisma nebūtu vai arī tas būtu stipri ierobežots. Turpretim tie, kuŗi iestājušies par sadarbību, ir visai chaotiski. Piemēram, Meteors gan aicina meklēt draugus mūsu centieniem krievu tautā, bet neieņem viedokli pret baltkrieviem, kuŗi kartē iezīmējuši jaunās Baltkrievijas robežas uz Latvijas territorijas rēķina, kas nav nekas cits kā krievu imperiālisma turpinājums, ko vēlamies novērst. Tikpat neskaidrs ir Ļeva Rāra raksts: nekas konkrēts, tikai frazes un klišejas, diplomātiska izlocīšanās variācijās. Arī A. Ezergailis mēģina lietu sajaukt ar papildinājumu par P. Stučku un Baigo gadu, iesaistīdams latviešus par līdzdalībniekiem. Kādēļ? Šie noziegumi taču netika pastrādāti latviešu tautas, bet gan krievu imperiālisma vārdā, tādēļ latviešu pieminēšana bija netaktiska un nevajadzīga ieēnošana. Nesaprotu, kādēļ noklusēts, ka 1917. gadā krievi Latgalē pieņēma lēmumu par Latgales pievienošanos Vitebskas guberņai, kas arī notika krievu imperiālisma vārdā, bez kuŗa šī tauta nav iedomājama. Domāju, ka katrs no mums labprāt gribētu šo rūgto īstenību pārsegt ar klusu sentimentu un meklēt sadarbību, bet pagaidām tā būtu bīstama avantūra.

Arī lielā politika atteikusies no mīta par tiešu sadarbību ar tautu, lai panāktu tās atšķelšanos no sarkanā režīma. Šodien to uzskata par neiespējamu, kādēļ pievērš visu vērību normālām attieksmēm ar padomju valdību, sagaidot no šīs sadarbības tiešākus rezultātus. Var jau mēģināt riskēt ar jaunu ūtopiju, jo arī pasaules politika ir pakļauta dažādiem viedokļiem.

Grūti tomēr iedomāties, ka krievu raksturs varētu mainīties

TVIJA
AMERIKĀ
DIENA, 1967. G. 25. JANVĀRIS
REDAKCIJA TORONTO.
— Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
nt.; tālr. 531—4533;
e — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
239;
Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park
orough, Ont.; tālr. 759—8076;
Inta Podnieks, 26 Underhill Dr., Don
—6933;
idis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.
KCIJA EIROPĀ:
44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
nuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
stmarka (Kanadā) vai starptautiskais
mēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
teiktās domas ir rakstītāja personīgs
ijumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
mēn. 34.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

...na vār-
...šana bi-
...ēziga ie-
...noklu-
...Latgalē
...atgales
...guber-
...mperiā-
...ī tauta
...ju, ka
...gribētu
...ar klu-
...sadar-
...u bīsta-

...sies no
...ar tau-
...elšanos
...dien; to
..., kādēj
...rmālām
...valdību,
...s tiešā-
...nēģināt
...arī pa-
...a dažā-

...es, ka
...ainīties
...šo pa-
...žkovska
...Kā no-
...i gribu
...mizan-
...vā. 1949.
...ar kā-
...virzieņa
...zvārdu
...teica:
...iebildu-
...et Sta-
...ka viņš
...mīcināt
...uzbāzī-
...ma iz-
...memo-

randā, iesniegtā ASV ārlietu ministrijā, kā ASV rīkoties ar Pad. savienību. Šai memorandā cita vidū bija šādi punkti: a) ASV nav jāiestājas par padomju imperijas sadalīšanu pašreizējos apstākļos. Nedrīkst noniecināt krievu tautu par tās pagātni. b) Krievu tauta ietilpināma apspiesto tautu grupā, jo krievi bija starptautiskā komūnisma un agresijas pirmie upuri. Tas atspēkotu padomju propagandu, ka ASV vēlas sadalīt un iznīcināt Krieviju. c) Domstarpības par robežām, tautībām, valdības formu un reliģiju nav skaramas līdz atbrīvošanai. d) ASV atbalsts dodams tikai tautām un to grupām emigrācijā, kas gatavas cīnīties pret komūnismu un nevis apkaroties savā starpā (Ref.: atbalstīt tās tautības, kuras neapkaro krievu emigrantu minētās prasības).

Ja visam vēl pievienojam Baltkrievijas jauno karti un Ļeva Rāra uzmanīgo paskaidrojumu par NTS organizācijas mērķiem, tad aptuveni noskārstam, ka arī trimdā esošie krievi ir tikai savas imperijas vergi. Tādēj jābīstas, ka ar savu sentimentu varam kļūt tikai lielkrievu kalpi. Lai nekad neaizmirstam, ka esam no krieviem daudz cietuši, no tautas, kuŗa nekad nav bijusi un nav arī gribējusi būt brīva Rietumu izpratnē. No šīs tautas savā laikā nopietni brīdinājis arī Kārlis Markss, tādēj nesaprotu, ka šo jautājumu neizdebatējam mierīgā saprāta garā, jo mūsu tautai šis jautājums ir pārāk nozīmīgs, lai nerastos jauna avantūra ar nezināmām beigām.

Fricis Grīnbergs, Čikagā

...enmulībā un vientulībā paiet 43 die-
...reiz dienā zupa, salmu gabaliņa no-
...rdomas par Sibiriju.

6.

SIBIRIJA

...ā otrā dienā sākas ceļojums uz aust-
...biriju. Kā man labvēlīgi paziņo, tas
...āds MVD virsnieks un seržants ma-

...kpat labi varētu ripot kaut kur Rie-
...vien visi nodalījumi nebūtu vieglī
...amkabīnēs, kuŗās trīs soli viens
...ējā, kuŗu izvēlas virsnieks, vietas ie-
...ži pasažieri. Tā kā palikušas vairs
...ivas vietas, virsnieks padzen kādu
...sola un pavēl man apsēsties viņa
...skatienu un bez mazākā protesta
...nētajam paklausa.

...adoņi neliekas ļauni. Drīz vien viņi
...pārtikas manām vajadzībām dabū-
...ilogramu rupjmaizes un 5 kilogra-
...virsnieks sāk ēst. Es raugos laukā
...kā nomierina. Lieli meži mainās ar
...m sniega laukiem. Viens no pārē-
...em, arī uniformā, ziņkāri iejautā-
...gūstekni vedot. Uzrunātais seržants
...aganda. Jautātājs, kā liekas, Sibi-
...sāk kaut ko garī stāstīt, bieži piemi-
...raganda. Kad seržants uz jautāju-
...kai pavisam īsi, viņš vēršas tieši pie
...viņu tomēr saprast. Ņegaidīti viņš
...īstamajai zīmei, un es uz to atbildu:

— Jā, jā."

...zbeidz mēģinājumu uzsākt ar mani

(Turpinājums sekos)

Gunars Irbe

Sarkans balts sarkans — vācu ordeņa krāsas

„LATVIEŠU KULTŪRA LAIKMETU MAIŅĀS"© RAKSTU KRĀJUMS © REDAKTORS HARALDS BIEZAIS © APGĀDS DAUGAVA 1966. GADĀ

„Apmēram 70 gadu vēlāk (pēc Indriķa chronikas uzrakstīšanas) sarakstītās Atskaņu chronikas laikā vendi letgaļu vidū bija jau asimilēti (...). No visa sacītā secināms, ka Atskaņu chronikas Cēsu pils, no kuŗas minētais latviešu karogs it kā bija pazīstams, varēja būt tikai Cēsu ordeņa pils. Tā interpretējot šo daudzkārt analizēto Atskaņu chronikas karoga epizodu, izriet, ka t.s. vendu jeb Cēsu latviešu karoga izcelšanās saistāma ar vācu ordeni." — Tā rakstu krājumā „Latviešu kultūra laikmetu maiņās" raksta Valdemārs Ģinters, apcerēdams karogus Latvijas senatnē. Sava raksta pirmajā pusē viņš analizējis rindas Atskaņu chronikā, no kuŗām izrietējis, ka 1280. gadā kādai Cēsu latviešu vienībai bijis sarkans karogs „mit wize durch gesniten". Šī chronikas „liecība" bijusi par pamatu vēlāk, pēc vairākiem gadsimtiem, par latviešu nacionālajām krāsām pieņemt sarkanu, baltu un sarkanu.

Valdemāra Ģintera analizes rezultāts ir tāds, ka īstenībā tās bijušas Cēsu (Wenden) ordeņa pils, nevis vendu cilts krāsas; arī par pašiem vendiem nav īstas skaidrības, kāda bijusi viņu etniskā izcelsme.

Apgāda Daugava izdotajā zinātnisko apceru krājumā, kas iznācā īsi pirms Ziemsvētkiem, ar rakstiem piedalās trīspadsmit autoru, kuŗi lielāko tiesu aplūkojuši Latvijas kultūras vēstures jautājumus. Ārpus šīs vienveldības ir vienīgi Nikolaja Pickas raksts „Jūtu fainomenālās struktūras analize" un Herberta Zālīša „Cilvēka dvēseles modelis", kuŗi ir raksti psīcholoģijas nozarē. Par pēdējo jāpiezīmē, ka pārsteidzoši liekas izmantotās literātūras sarakstā redzēt vienīgi grāmatas, kuŗas izdotas pirms 1946. gada. Vai tad psīcholoģijas zinātne nav gājusi ne soli tālāk?

Rakstu apjoms un temata izturzājumu pamatīgums ir svārstīgs. „Vecmeistars" Pauls Jurevičs ievada krājumu ar apceri par latviešu emocionālajām attiekšmēm pret rietumu kultūru. Atejot dažus soļus atpakaļ mūsu kultūras un ideju vēsturē, autors skicē, cik lielā mērā latviešus ietekmējuši kultūrpolitiski un idejiski strāvojumi Rietumos, no kā jāsaprot, ka pierādīta arī mūsu piederība t.s. rietumu kultūras lokam. Taču autors skaidri nemin nekur sociologisko modeli, ka zemākajās šķirās eksistē tendence pieņemt par savām t.s. referenču grupu uvedību un dzīves stilu (kā kaut ko labāku, pēc kuŗa vērts tiekties). References grupas palaikam ir augstākās šķiras, un latviešu tautas vēsturē tās, pēc sākotnējās „neatkarības" zaudēšanas, vienmēr bijušas vācu muižniecības slānis vai vācu pilsonības grupas. Kā tiešās references grupas šīs vāciskās virsslāņa grupas palika arī, varu Latvijas territorijā pārņemot cariskajai Krievijai. Baltijas telpā valdīja zināma vācu autonomija. Dabīgi, šis virsslānis bija rietumnieciski (lasi: vāciski) orientēts. Gluži automatiski apspiestie latvieši tā iekļuva rietumnieciskajā orientācijā, un nav noslēpums, ka arī cariskās Krievijas virsējā slānī šāda orientācija „bija modē". Rezultātā, latviskajai atmodai iestājoties, latvisko „uzpotēja" uz rietumnieciskas orientācijas, kādu bija palīdzējuši nostiprināt „okupanti". — Vietām Jurevičam pazib padīvainam formulējumam, piemēram šis: „Mēs (...) esam vai esam bijuši jauna tauta. Mēs esam vēl svaigāki, jauneklīgāki, — Rietumeiropa ir veca — jo tālāk no mums, jo tā vecāka... Eiropieši ir apmēram tādā pat attiecībā pret mums kā mēs pret latgaliešiem..."

Vārds „līgava" latviešu valodā nenozīmē vis „vēlīgu līganā gaitā staigātāju", bet gan „(ar tautieti) nolīdzinātu, līdzīgu (sievieti)" — paskaidro Alfrēds Gāters, norādīdams arī, ka rakstnieks Jānis Veselis lietojis vārdu „līdzināt" jēdziena „laulāt" vietā.

(Nobeigums 6. lpp.)

Austrālijas latviešu dziedone Apolonija Sapale (pa kreisi) pēc nesenā koncerta Toronto, kuŗā izpelnījās klausītāju atsaucīgu atzinību un bagātīgas ziedu veltes, ar pianisti Editi Timermani, kas arī šoreiz iejūtīgi veica kla vierpavadījumus.

Zenta Liepa

GAIŠĪ SĒRĀ CIEMOŠANĀS

Ne dziesmas, ne dūjas, ne atbalss.
Tumšs taka —
Dzīpars tumšzeltains.
Tālā ciemā
Pie tevis man doties?
Ciemā gaišā iešu pie sevis.

Domu dārzi, istabas, durvis,
Spodras atmiņu atvilktnes
Dziļas —
Mūža audums
Plats lāsmojot izrit.
Mirkļa pavediens vijas un kvēlo.

Mirkļa pavediens vidamies kvēlo.
Gaiši ceļi —
Prievītes jautras
Rakstā margojot
Izritinājas.
Ziņu jostas — ūdeņi palo.

Saule mijas, gaismas un ēnas,
Sejas, vārdi,
Valodas, dziesmas!
Sauc saucēja
Vālodze slāpstot:
Te paliec, te kavējies mūžu!

Trūkst taka — dzīpars tumšzeltains.
Rūtis nosīja
Kvēpu salts zvaigžņājs.
Ne dziesmas, ne dūjas,
Ne atbalss . . .
Tālā ciemā pie tevis man doties?

Leons Rumaks

1966. gada grāmatu raža

Kaut latviešu trimdas apgādu lielās izkliedes dēļ vēl nav pilnīga pārskata par visiem 1966. gada izdevumiem, jau pieejamie dati dod diezgan precīzu ainu, kādēļ vēlie vai vēl neapzinātie izdevumi stāvokli daudz negrozīs.

Ar 140 izdevumiem aizvadītais gads sasniedzis otru augstāko grāmatu kopskaitu kopš 1946. — 1949. gada grāmatniecības ziedu laikiem. Kaut pērnā gadā grāmatu kopskaits par 36 izdevumiem mazāks nekā 1965. gadā, to vēl nevar uzskatīt par briesmu signālu, vismaz autoru ziņā ne. Romānu kopskaits pērn pat par trim pieaudzis. Oriģinālromānu skaits (12) un lappušu kopskaits palicis nemainīgs. Atslābums vērojams stāstniecībā, dzejā, drāmatiskajā literātūrā un esejās. Ja 1965. gadā iznāca 15 stāstu un noveļu krājumu, pag. gadā to bija tikai 10, dzejoļu krājumu skaits no 14 samazinājies uz 9, lugas no 5 uz 2, esejas no 3 uz vienu. Atmiņu, biografiju un vēstures darbu raža palikusi tā pati (23 un 22). Turpretim reliģiskā literātūra, kuŗa agrāk ņikuļoja, pēdējos divos gados ieņem ievērojamu vietu: 1965. gadā publicētas 10, pag. gadā — 11 grāmatas. Bērnu un jaunatnes grāmatu skaits abos gados palicis nemainīgs — 6, bet samazinājušies mākslas, folkloras un etnogrāfijas darbi (no 13 uz 7). Mūziķu devums no 7 noslīdējis uz 6 spiestuvju grūtību dēļ. Kaut rakstu krājumu skaits no 8 samazinājies uz 4, šis skaits tomēr vairāk atbilst reālitātei, ar kuŗu būs jārēķinās arī nākotnē. Kalendāru nozarē „Latviešu banku kalendārs" pag. gadā divu izdevumu vietā izmācis tikai vienā, to-ties paplašināts. Tukšo vietu tūlīt aizpildīja „Raiņa un Aspazijas gadagrāmata", tā noturot kalendāru kopskaitu uz 12. Solītais katoļu kalendārs neiznāca arī pag. gadā. No latviešu autoriem svešvalodās līdz šim apzināti 11 izdevumi (1965. g. — 20), bet še dati var grozīties, jo šo nozari visgrūtāk apzināt. Dažādi vadoņi, programmas un līdzīgas publikācijas kopskaitā no 12 samazinājušās tikai par divām.

Atslābumu iemesls, liekas, meklējams mūsu apgādos. Kaut dažī mūsu vadošie trimdas grāmatu apgādi produkciju pag. gadā pat kāpinājuši, toties vairāki citi vai nu apsīkuši darbībā, vai savu ražu vairākkārtīgi samazinājuši, dažreiz pat pārejot uz citu tautu apkalpošanu. Kādreiz aktīvais A. Kalnāļs pag. gadā neizdeva nevienu grāmatu, lielais Daugavas apgāds 9 grāmatu vietā izdeva tikai 3, pie tam 2 no tām vēl līdz šim brīdim nav aizsniegušas Amerikas kontinentu. Apsīkums manāms arī Tilta apgādā, ALA kultūras birojā u. c.

Pirmā vieta izdevumu skaita ziņā visus trimdas gadus piederējusi apgādam Grāmatu Draugs. Ar 23 grāmatām un 6876 lappušu kopskaitu tas pag. gadā aizvirzījies tālu priekšā Latvju Grāmatai, kas izdevusi 11 grāmatu. Īpašā vietā izvirzījās apgāds Tilts ar 8 grāmatām, seko Ziemeļblāzma, kas „izkonkurējusi" savu Zviedrijas kaimiņu Daugavu, ar 6 grāmatām. Pa 4 izdevumiem publicējusi Vaidava, O. Krolls un Latgaļu izdevniecība, pa 3 — Daugava, Kristīgs Draugs, Upeskalns un Gopperz fonds, pa 2 — LAA kultūras fonds, Ceļinieks, Daugavas Vanags, A. Ozoliņš, Sējējs un J. Šķirmants, bet pa vienai — Akadēmiskā dzīve, ALA kultūras birojs, Archīvs, Austrālijas Latvietis, Imanta, P. Mantnieks, Pilskalns un Zelta Ābele; 5 grāmatas izdevusi gadījuma rakstura apgādi. Dažādas organizācijas, rīcības komitejas u. c. publicējuši 21, paši autori — 4 izdevumus.

Iedalot pa valstīm, arī šogad ASV latviešu izdevēji ar 73 grāmatām (1965. g. — 90) bijuši rāžīgākie, dodot vairāk nekā 50% no trimdas grāmatu produkcijas. Zviedrija devusi 17, Vācija 13, Austrālija un Kanada pa 10, Brazilija — 5, Anglija — 4 un Holande — 2, bet pa vienai — Austrija, Beļģija, Dānija, Jaunzēlande un Venecuēla, viena darba izdevējs ir nezināms.

Lappušu kopskaits no 32.513 (1965. gadā) samazinājies uz 28.572, bet kopvērtība no 563,95 uz 462,80 dol. Grāmatu cenas visumā palikušas tās pašas.

Ražīgākie autori aizvadītajā gadā ar 3 grāmatām bija Gunārs Janovskis un Aida Niedra. Pirmajam visas 823 lappuses ir pirmpublicējums, A. Niedrai no 677 lpp. lielais vairums pārspiedumi. Ar pirmajām grāmatām pērn reprezentējās Žanis Karlsons ar romānu „2x2 — 5". Dzintars Kiršteins ar romānu „Kad lielgabali klusē", Olģerts Rozītis ar tēlojumu krājumu „Pavedieni", bet dzejā pirmās grāmatas iznākušas K. Ābelem, A. Apsem, B. Bičolei, A. Ivaskai, J. Vanagam un A. Zamim. Pēdējā atklātībā tikpat kā nav redzēta.

(Nobeigums nāk. numurā)

Eduards Ramats

Igauņu vijolnieks un latviešu mūzika

LUDVIGA JAKOBSONA VIJOĻKONCERTS ČIKAGĀ

Koncerta programmai L. Jakobsons bija izvēlējies tikai latviešu komponistu darbus, sniedzot ar tiem kaut ne izsmeļošu, taču īsu pārskatu par mūsu vijoļmūzikas attīstību pēdējos 50 gados.

No vecākās paaudzes komponistiem programmā bija pārstāvēti Jāzeps Vītols ar 5 opusiem (Ej, saulīte; Romance; Mazurka; Šūpļa dziesma; Latvju rapsodija), Alfrēds Kalniņš ar „Eleģiju" (1906. g.) un Emils Dārziņš ar vijolei iekārtoto „Melancholisko valsi". No vēlāko gada gājumu skaņražiem dzirdējām Jāņa Mediņa „Prelūdi", Arvīda Žilinska „Klasisko menuetu", Lūcijas Garūtas „Regret" (Nožēla), Jāņa Ivanova - Stūrestepa „Mazurku", V. Dobrovoļska divas tautas deju apdares vijolei.

Šo darbu atšķirība saturā un formā prasa lielu dažādību atskaņojumos, sevišķi J. Vītola piašās dimensijās veidotās vijoļkompozīcijas. Ja programmatiskās „Ej, saulīte", „Romance" un „Šūpļa dziesma" techniski vieglāk veicamas, tad „Mazurka" un „Latvju rapsodija", apvītas ar virtuozajiem rotājumiem, prasa augstu technisku gatavību. Straujie tempi „Mazurkā" un ritmiskā apdare — vijolei trīsdaļīgā un klavierēm divdaļīgā taktī — prasa lielu uzmanību. Ar izcilām temām pavadījumā, šo darbu var uzskatīt par vijoles un klavieŗu duetu. Raksturīga ir vidusdaļas klavierpartija trešā oktāvā. Atskaņojumā kā L. Jakobsons, tā pianists V. Treimanis spoži izcēla savu technisko gatavību.

Tas pats sakāms par J. Vītola „Latvju rapsodiju". Variāciju elementi nekur neiziet no tautmelodiju tematiskā materiāla, bet pati forma paveŗ autora fantazijai lielāku patstāvību modulātoriskās pārejās un variācijās temu apdarē. Sevišķi krāšņi atskaņojumā abiem partneŗiem veidojās draiskulīgā „Āvu, āvu baltas kājas". Atsaucība bija ļoti dzīva.

Pirmajā programmas daļā vēl jāatzīmē Jāņa Mediņa „Prelūde", ar vijīgu melodiju un plašu kāpinājumu vidus daļā. Atskaņojums saistīja ar L. Jakobsona vijoles pievilcīgi dziedošo toni.

Skaisti veidotos dubulttoņos, ar tīriem flažoletiem nobeigumā izskanēja E. Dārziņa „Melancholiskais valsis".

Otru programmas daļu ievadīja A. Kalniņa „Elēģija". Izteiksmes ziņā komponistu jau toreiz (1906. g.) apzīmēja par latviskāko autoru. Teikto pauž arī „Eleģijas" saturs. Atskaņojums veidojās pievilcīgi.

No jaunākās mūziķu paaudzes dzirdējām A. Žilinska „Klasisko menuetu" un L. Garūtas „Regret" (Nožēla). Abas izteiksmīgas miniatūras klasiskā garā. Skumjā noskaņā veidota V. Dobrovoļska „Meditācija".

Dzīvi darināta J. Ivanova — V. Stūrestepa „Mazurka" un divas tautas deju apdareș vijolei. No tām iespaidīgākā „Litenietis". Vadošie motīvi atstāti vijolei, pavadījumam ir sekundāra loma.

Šo īsti latvisko programmu Ludvigs Jakobsons atskaņoja uz latviešu meistara Valdemāra Zviedra (Rīgā) darinātas vijoles. Tās tembrs patīkams, sevišķi klusinātajos toņos. Spēcīgākie toņi dažviet izskan skarbāk.

Ludvigs Jakobsons visu programmu bija iestudējis rūpīgi, izteiksmīgi un ciešā sadarbībā ar pianistu Valdi Treimani izcēla tās mākslinieciskō vērtību.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Jānis Porietis „Prezidents atbild", žurnālista atmiņas un piezīmes; izdevis Tilta apgāds 1966. gadā, 249 lpp.

„Dzimtenes Balss" Nr. 8, latviešu katoļu mēnešraksts, pag. gada oktobŗa burtnica, galv. redaktors N. Trepša, 32 lpp.

Atv. kapt. P. Lakstīgala „Manas dzīves atmiņas", 17 illustrācijas, 54 lpp.

PĀVILS ZAĻKALNS

PŪRS

Stāsts

(1. turpinājums)

„Paklau, Kim, ko tu saki par to?" novicinu zeķu pāri gaisā.

Bet Kims tikai paloka galvu un noņurd: „Labais."

„Ko prasi žņaugslim?" uzbudinās Marts. „Kas šim daļas, ko darām? Lai taisa vaļā savu arsenālu, tad runāsim ar viņu."

Martam taisnība — Kims šodien nevēlas būt ar mums.

⁂

Visa jezga,—gan vakarnakts šaudīšanās, gan kaŗa laupījuma dalīšana—nogrimtu aizmirstībā kā katra militārās dzīves parādība, kuŗu izraisa zemākie dienesta gradi, ja nepienāktu pavēle no štāba. Taisnību sakot — divas. Viena man, bet otra Kimam. Manējā skan pavisam īsi un skaidri: „Tādam un tādam ierasties tur un tur tad un tad. Komandieris." Štāba vēstījums Kimam gaŗāks un interesantāks. Kims savā laikā padotības kārtībā bija iesniedzis lūgumu, lai viņu pārceļ uz kādu dienesta vietu tuvāk dzimtenei. Pārcelšanās nepieciešamību viņš bija pamatojis ar to, ka grib precēties. Kāzošanās vajadzību un neatliekamību viņš savukārt bija pratis argumentēt ar tādu pamatīgumu, ka iznākums mums visiem nu bija acu priekšā. Protams, no militārā viedokļa raugoties, Kima aiziešana no šejienes nekādu izšķirīgu pārmaiņu austrumfrontes stāvoklī neradīs.

Kad esam diezgan spaidījuši Kima rokas un plaukstas, situši pa viņa frenča puteklainajiem pleciem, tā apliecinādami, ka viņa prieks ir arī mūsējais, gandrīz jātic, ka šāsdienas notikums ar mantu dalīšanu un Kima sologabalu visiem piemirsies. Liekas, ka Kimam viss piedots. Zēni izmet daudz un dažādas, lielāko tiesu še neatkārtojamas asprātības par Kima nākotni vai par to, kas viņu sagaidīs pēc tam, kad būs apsievojies un licies kāzu gultā.

Īsā ziemas diena ātri galā. Velkam no plauktiem zemē petrolejas lampas un klājam logiem priekšā lupatas. Rāmi rūkdama, istabas stūrī kuŗas krāsniņa. Zēni lien guļās nakts mieram. Daļa klusām runājas un klausās gan citu, gan pašu piedzīvotos patiesos, bet, varbūt, arī tikai sagudrotos un kaut kur dzirdētos stāstos. Izkratās sirdis par mājām, mātēm, kaŗa piedzīvojumiem un beidzot meitenēm, kamēr viņas vēl nav tapušas par stāstītāju sievām. Lielumlielā daļa pie šiem stāstiem aizmieg, bet armijā, divīzijā un pat vadā allaž sastopami vīri, kas spēj nenogurstoši stāstīt katru nakti līdz vēlai stundai, un ir atkal tādi, kas jaudā tikpat ilgi klausīties, neaizmigt, pašiem neiebilstot ne čuksta. Stāstītāju un viņa auditoriju palaikam pārtrauc tikai sargmaiņa balss, gan vienus ceļot, gan citus gultās dzenot.

Pienāk kārta celties arī Kimam. Viņš veicīgi saģērbjas, pārklāj gultu un tin smēķi. Kims pīpē tepat iekšā, jo ārā un postenī tādas lietas ar saprātu un reglamentu, kas būtībā nav viens un tas pats, darīt stingri aizliegts. Tad pulkstenis rāda tieši tik daudz, ka Kimam jādodas laukā. Viņš paķeŗ ieroci, aiziet līdz durvīm, bet tad atkal pēkšņi paliek stāvam, apgriežas uz papēža un skatās uz savas gultas pusi. Vai viņam kas aizmirsies? Un tiešām, Kims nāk atpakaļ uz savu migu, pustumsā uzgrūžoties virsū Marta guļamvietai. Savā kaktā nonācis, Kims paņem paunu, stīvē to sev līdz un pa durvīm ārā.

Marts gultā uzraujas sēdus un blenž telpā visapkārt, cik to atļauj petrolejas lampas blāvā gaisma, miegā pietūkušām acīm. Viņš pašūpo galvu, it kā purinādamies nost no grūta sapņa, bet acu satūkums kļūst slābanāks, ieraugot mani nomodā.

„Vai redzēji?" Marts šņāc uz manu pusi.

„Jā," atbildu, „bet ļauj gulēt, man rīt jābrauc".

⁂

Sēžam, uzsituši mēteļu apkakles, segām izklātās kamanās un laižam straujā riksī uz stacijas pusi. Ragavu slieces slīd klusi pa maz iebraukto ceļu. Rīts ir vēss, skaidrs un skaists. Priecājos par siltajām, vakar iegūtajām zeķēm. Kims sēž man blakus, brīžam pametot rūpju pilnu aci uz kurāžas aizmuguri, kuŗā valstās viņa pašrocīgi iecelta mantu sainis. Gudroju, vai Kims priecājas vairāk par savu mantu nastu, vai par gaidāmo tikšanos un notikšanu dzimtenē? Slēdzu ar sevi kompromisu un saku, ka viņš priecājas par abām lietām vienlīdz stipri. Vai būtu kāds labums, ja Kims mājās un līgavas acīs atgrieztos kā tukšnieks? Lai tiek kaŗa puikam kaŗā gūts pūrs!

Atlaižos vēl ērtāk kamanu kažokādās un vēroju piesnigušo pasauli un lietas, kuŗas skatiena brīvību ierobežo. Bet drīz acis atradušas pieturas punktu, no kuŗa tik ātri tās nevaru novērst. Lielu pārsteigumu man sagādā baltas vilnas zeķes braucēja kājās. Tieši tādas pašas, kādas tik patikami silda manus lielus!

Kā tas var būt? Vakar, dalīdami mantu, viņi žēlojās un sūkstījās, ka tāds zeķu pāris tikai viens, kādēļ tas dodams man kā labam kaŗa likumu zinātājam . . . Prasu braucējam, kur šis zeķes ņēmis. Vispirms viņš pārtrauc dūdoņu, kas līdzinās meldijai „Kad pārnākšu es no kaŗa . . .", pagriež pret mani zinīgu seju un ar ikšķi norāda uz kurāžas aizmuguri. Kims izliekas, ka braucēja grimasi un žestu sapratis, un savelk lūpu kaktiņus zem acīm, tā liecinādams apkārtnei, ka viņā radusies ideja ņirgt. Tik attapīgs neesmu un palieku nekā nesapratis.

Kad gribu skaidrošanās gājienu virzīt tālāk, esam jau izlīkumojuši no meža ieloka un dodamies pretim palielai sādžai un stacijai. Neko darīt, rāpjamies mudīgi no kurāžas laukā, atvadāmies no pavadītājiem, lai viņi vēl ar gaismu tiktu mežam cauri un atpakaļ.

Uz stacijas perona paliekam trīs: Kima nasta, Kims un es. Mani ziņkāro Kima sainis un pielieku tam roku, lai justu, vai tiešām spēka patēriņš tās kustināšanai nepieciešams tik liels, kā to liecina sārtums Kima vaigos.

„Kas tev īsti tur iekšā?" prasu, ļaudams sainim atkal krist.

„Aizbrauksim galā, tad redzēsi," Kims izvairīgi atmet.

Kamēr aizkūņojamies līdz pareizajai vietai, sapīpējam, novietojam somas pa ķērienam, tā klāt arī vilciens. Mums pretim apstājas pēdējā vagona vidus. Lai izraudzītu vietas, kur piemesties pašiem un mūsu mantām, ielecu vagonā pirmais un skrienu tam cauri. Kad esmu izvicinājis rokas sveicienam ar augstākiem dienesta gradiem un sarunājis divas sēdvietas, redzu, ka laiks vilciena stāvēšanai gājis ellīgi mazumā.

(Nobeigums nākošajā numurā)

Gada sapulces īsuma rekords

DV HAMILTONAS NODAĻAS BIEDRU SAPULCE ILGA TIKAI NEPILNAS 2 STUNDAS

DV Hamiltonas nodaļas gada sapulci, kurā 15. janv. piedalījās 25 biedri, vadīja E. Robežgruntnieks, bet protokolēja J. Gailītis. No valdes pr-ža E. Pulciņa ziņojuma izrietēja, ka aizvadītais darbības gads bijis sekmīgs un vispusīgs. Nodaļas 7 sarīkojumi devuši 1226,69 dol. atlikumu, materiāls atbalsts sniegts vietējām jaunatnes organizācijām un skolai, Minsteres ģimnazijai Vācijā un atsevišķiem tautiešiem. Nodaļas biedri jo aktīvi piedalījušies cīņā pret komūnismu — 14. jūnija motorkadē Hamiltonā, aizstāvot ASV nostāju Vietnamā, un Makmastera universitātē Hamiltonā. DV sadarbības un draudzības zīmē nodaļas pārstāvji ar karogiem piedalījušies DV dienās Čikagā, Otavas un Sūsenmrijas nodaļu dibināšanas svētkos, kā arī Toronto un Kičeneras-Voterlū DV nodaļu gada svētkos. Nodaļa bijusi pārstāvēta laikraksta „Latvija Amerikā" 15 gadu jubilejā, tāpat ASV un Kanadas DV zemes valžu kopsēdē Detroitā. Nodaļas biedri ar labiem panākumiem piedalījušies Kanadas un globālā mēroga šaušanas sacīkstēs. Izpildot DV CV lūgumu, nodaļas valde izgatavo DV auto pazīšanās zīmes, kuras uz pieprasījumu tiek izsūtītas DV nodaļām visā pasaulē, pie kam pieprasījumi jau ienākuši no Vācijas, Anglijas un ASV. Kasieris A. Aditājs priekšsēža ziņojumu papildināja, ka nodaļas līdzekļi vairojušies, skaidrā naudā un bankas noguldījumos uz 1. janvāri uzrādot 3622,07 dol. Biedrzinis A. Amoliņš informēja, ka nodaļā pašreiz 118 biedru, to skaitā 50 vanadžu.

Vanadžu kopas pr-ce N. Pulciņa savā ziņojumā minēja, ka no šīs nodaļas vanadžu skaita aktīvi darbojas tikai 22. Kopas darbība izpaudusies 4 patstāvīgu sarīkojumu noorganizēšanā, pie kam Pavasara balle devusi 663,96 dol. atlikumu; sarīkota viena vakarēšana sakarā ar DV CV vanadžu nozares vaditājas M. Ķeņģes ciemošanos, bet ar nodaļu kopā izkārtoti 7 sarīkojumi. Bez tam vanadzes kopā ar vanagiem piedalījušās visās demonstrācijās, tuvo un tālo DV nodaļu svinībās, kā arī izkārtojušas 12. Kanadas vanadžu salidojumu Hamiltonā, uzņēmušās atbildību Kanadas DV sporta un jaunatnes svētku dalībnieku un viesu cienāšanā, kopā ar HLB un draudzes dāmu komiteju piedalījušās LNJAK kongresa dalībnieku uzņemšanā un reprezentējušās Apspiestō nāciju festivālā Hamiltonā. Aizvadītajā darbības gadā kopas 3 vanadzes saņēmušas Kanadas DV valdes atzinības rakstus, bet viena organizācijas zelta nozīmi.

Pie nodaļas pastāvošās sporta kopas „Sparta" ziņojumu nolasīja J. Gailītis. Kopā ir 15 dalībnieku, kas veido vīriešu un sieviešu volejbola vienības; kopas vada I. Leja. Ļoti sekmīga bijusi vīriešu vienība, kura, piedaloties 10 latviešu un kanadiešu turnīros, guvusi 7 uzvaras un vienu 3. vietu. Sparta ir Kanadas latviešu meistarvienība un devusi pamatu arī Hamiltonas YMCAi, kura izcīnīja Kanadas meistara godu. Sieviešu vienība ieguvusi 2. vietas Kanadas latviešu meistarsacīkstēs un Niagaras draudzības dienu turnīrā, bet kanadiešu līgā sekmes bijušas viduvējas.

Revīzijas komisijas pr-dis A. Grīnbergs novērtēja nodaļas darbu par sekmīgu un lūdza sapulci izteikt pateicību valdei un vanadžu kopai par raženo darbu, ko sēdes dalībnieki ilgiem aplausiem arī darīja.

Nodaļas valdes vēlēšanās E. Pulciņu ar aklamāciju par jaunu apstiprināja priekšsēža amatā, Valdē ievēlēja līdzšinējos A. Aditāju, A. Amoliņu un E. Remkinu, bet no jauna E. Darkevicu. Revīzijas komisijā izraudzīja J. Gailīti, A. Grīnbergu un J. Dubinski.

Pārrunās par turpmāko darbību izskanēja doma, ka nodaļas valdi vajadzētu turpmāk izraudzīt uz 2 gadiem, katru gadu pārvēlot tikai pusi amatpersonu. Šo ierosinājumu pieņēma zināšanai līdz Kanadas DV jauno statūtu publicēšanai. Apspriedot priekšlikumu par biedru naudas palielināšanu, balsošanā vienojās, ka ar jauno darbības gadu vanagiem jāmaksā 8, bet vanadzēm 4 dol. Biedru veicinātāju iesaistīšanu nodaļā noraidīja, jo atšķirība veicinātāju un biedru starpā tik maza, ka labāk vairot vispārējo biedru skaitu iespēju robežās. Sakarā ar mazo DV mēnešraksta abonētāju skaitu nodaļā, sapulce izraudzīja V. Ozolu par žurnāla abonentu vākšanas akcijas vadītāju, lai katra vanaga mājā turpmāk būtu DVM. Pārrunās par Kanadas DV nākotnes nodomiem J. Gailītis norādīja uz zemes valdes pr-ža E. Krūkas enerģisko ricību un idejām līdzekļu pavairošanai Kanadas DV izdotā laikraksta vajadzībām un vispārējai DV darba sekmēšanai, minot nesen izdoto skaņu plati ar karavīru dziesmām, pasākumu Zelta dukāts Latvijai, mantu loteriju u. c. Tā kā Zelta dukāta pārstāvis Hamiltonā O. Ieviņš darba dēļ sapulcē nepiedalījās, J. Gailītis iepazīstināja ar šī pasākuma būtību un nozīmi līdzekļu sagādē, mudinot ikvienu pārdomāt un kļūt par šī dukāta īpašnieku. E. Robežgruntnieks piebilda, ka vienīgi pašu atsaucība visos pasākumos garantēs DV laikrakstam jaunas spiestuves telpas, vajadzīgās mašīnas un speciālistus, ar ko laikrakstu „Latvija Amerikā" un DV mēnešraksta kvalitāte tiks vēl vairāk celta un pašizmaksa samazināta.

Biedru sapulce beidzās rekordlaikā — nepilnās 2 stundās, kas bija labākā liecība par lietišķu un raitu darba norisi.

Vakara atlikušo daļu vanagi un vanadzes aizvadīja pie kafijas galda, noskatoties krāsu filmas par DV dzīves aktualitātēm: DV Otavas nodaļas darbības atklāšanas svētkiem, 14. jūnija demonstrācijām Hamiltonā un Toronto un Kanadas DV sporta un jaunatnes svētkiem Sidrabenē. Pārdziedāja arī skaņu platē dokumentētās karavīru dziesmas un izvēlējās jaunas nākošai platei, tāpat noklausījās komp. I. Saksa solodziesmas klavieru un A. Grīnberga kuplējas akordeona pavadījumā. Humora dzirkstis sprēgāja, patiesos piedzīvojumus stāstot, un radās viena otra jautra izdoma Pigbridžas kernevālam.

J. G.

ERNESTAM ZARIŅAM 60 GADU

Melnī-baltās mākslas bruņiniekam, kā palaikam mēdz dēvēt spiestuves darbiniekus, Ernestam Zariņam 25. janvārī piepildās 60 mūža gadu. Gavilnieks burtlīča darbu sāka mācīties 1922. gadā Rīgā un gadu ritējumā kļuvis patiess sava amata meistars. Strādājis vairākās provinces spiestuvēs, viņš 1935. gadā pārcēlās uz Rīgu un piedalījās latviešu izplatītākā laikraksta „Jaunākās Ziņas" teksta salikšanā, vācu okupācijas gados turpinot šo darbu pie „Deutsche Zeitung im Ostland", kamēr viņu 1944. gadā iesauca Latviešu leģionā, kura sastāvā piedalījās cīņās pie Nakeles un citur. Pēc gūsta dienām Cēdelgemā, jubilārs atsāka mašīnburtlīča darbu pie mūsu trimdas laikraksta „Tēvzeme" Hanavā. 1946. gadā ieceļojis Anglijā, E. Zariņš saņēma īpašu atļauju un varēja turpināt savu speciālitātes darbu angļu spiestuvēs. Kanadā gavilnieks ieceļoja 1953. gadā un apmetās Toronto, kur kopš 1954. gada nepārtraukti strādā par mašīnburtlici T. H. Besta spiestuvē, bet it bieži brīvajā laikā nācis talkā arī DV spiestuvei, kad bijis darbu sastrēgums, tā pieliekot savu roku arī mūsu laikraksta „Latvija Amerikā" veidošanā.

A. F.

Sveicam

ERNESTU ZARIŅU

60. šūpļa svētkos!

DV Toronto saime

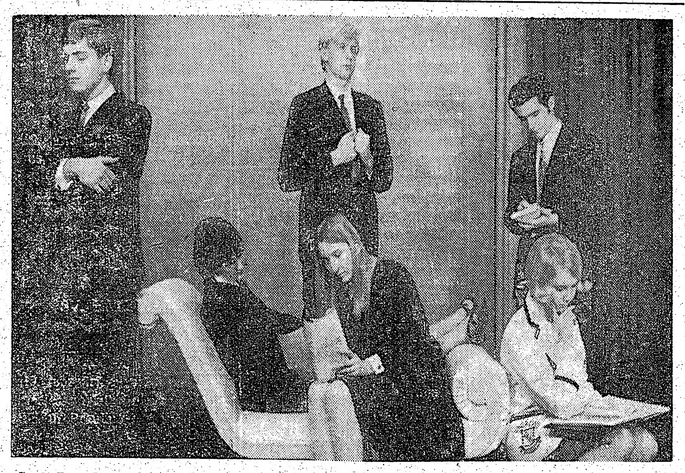

Savā Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumā 29. janvārī plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas zālē Toronto sestdienas ģimnazijas audzēkņi H. Miķelsona režijā izrādīs Teodora Zeltiņa lugu „Rīgas ģimnazisti". Uzņēmumā izrādes dalībnieki mēģinājuma laikā: no kreisās — Tālivaldis Auziņš, Skaidrīte Leja, Dainis Mārsons, Rita Gribuste, Guntis Siliņš un Inese Krastiņa. Izrādē piedalīsies arī Ingrīda Boša. Foto: A. Jānītis

BINGO, BINGO, BINGO!

ceturtdien, 2. feb. plkst. 8 vakarā Latviešu namā, Toronto, lielajā zālē.

Ieejas cenā — $1 — ieskaitītas 2 bingo kartes.

TIKAI NAUDAS LAIMESTI!

Visus laipni ielūdz **DV TORONTO NODAĻA**

TORONTO ZIŅAS

● Veclatviešu Andreja Lapiņa gleznu izstādi, kuru pag. gada novembrī varējām skatīt Latviešu namā sakarā ar mākslinieka 100. dzimšanas dienu, tagad, sākot ar 22. janvāri, izkārtojusi W &W mākslas galerija (830 Yonge St.). Šī skate notiek Kanadas simtgades atzīmēšanas ietvaros un ir pirmā izstāde sērijā „Eiropiešu devums Kanadas mākslai". A. Lapiņa darbu izstāde W & W galerijā turpināsies līdz 4. februārim un atvērta no otrdienas līdz sestdienai laikā no plkst. 11 rītā līdz 5 pēcpusdienā, ceturtdienās arī no plkst. 7 —9 vakarā, bet svētdienās un pirmdienās slēgta.

● Latviešu kreditsabiedrības bilance gadu mijā bija 1.625.612,52 dol., kas aktīvā sastādās galvenokārt no biedru krājnoguldījumiem, organizāciju depozītiem un biedru pajām. Pasīvā lielākās summas ir hipotekārie un personīgie aizdevumi, kā arī dažādi ieguldījumi. Decembŗa ienākumi bijuši 9953,59 dol., bet izdevumi 6940,85 dol., kas dod 3012,71 dol. atlikumu. Darbības gada peļņa līdz šim ir 14.295,44 dol., un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tā pieaugusi turpat par 6000 dol. Pašreizējais biedru skaits ir 2025 un 92 organizācijas, kas savus bankas darījumus kārto depozītu kontā.

● LNAK padomes kārtējā sesija notiks 25. un 26. februārī Toronto. Visas latviešu organizācijas un draudzes lūgtas iesūtīt savus darbības pārskatus līdz 1. februārim, lai LNAK valde tos varētu ietilpināt kopīgā pārskatā.

● DV Toronto nodaļas bingo spēles vakarā 19. janvārī Latviešu namā bija ieradušies 40 dalībnieku. No tiem 12 laimētāji 7 rēgulārās un 2 speciālās spēles kopsummā ieguva 65,50 dol. Nākošās spēles paredzētas 2. februārī plkst. 8 vakarā, un visi interesenti aicināti pārbaudīt savu spēles veiklību un laimi. Spēļu laikā dabūjama arī vanadžu gādātā kafija un cepumi.

● Latviešu Vasarsvētku draudzes sanāksmē 22. janvārī Latviešu namā bija ieradušies 4 dalībnieki. Nākošā sanāksme notiks 19. februārī plkst. 7 vakarā, arī Latviešu namā.

● Sakarā ar LELDĀAs Kanadas apgabala mācītāju konferenci 25. janvārī plkst. 730 vakarā, Sv. Jēņa baznīcā notiek svētvakara dievkalpojums, kurā sprediķi teiks Hamiltonas latviešu draudzes māc. E. Pavasars un dziedās Sv. Jāņa draudzes koris dir. J. Baruša vadībā. Visi aicināti apmeklēt šo svinīgo dievkalpojumu.

● Latviešu baptistu draudzes reliģiski ētisko pārdomu vakars notiek 26. janvārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Māc. R. Ekšteins runās par tematu „Quo vadis?", bet koncerta daļā dziedās baritons P. Geistauts pianistes Martas Tūteres pavadījumā.

● Mākslinieka O. N. Grebžes gleznu izstādi, kas ar labiem panākumiem pašreiz notiek Toronto pilsētas izglītības pārvaldes telpās (155 College St.), slēgs 27. janvārī. Izstāde atvērta darbdienā no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā.

● KLKA revīzijas komisija savā 22. janvāŗa sēdē konstruējās šādi: pr-de B. Senkēviča, sekretārs A. Ģertmanis un loceklis A. Stikuts. Revīzijas komisija iepazinās arī ar apvienības kasi un grāmatvedību par iepriekšējās valdes darbības laiku līdz 1966. gada 1. oktobrim. Valdes uzkrātie līdzekļi uzrāda 719,42 dol., kuŗi nodoti jaunajai valdei, tai pārņemot apvienības vadību.

● Austrumu draudzē māc. A. Briedis uzsācis iesvētes mācības, kuŗās pašreiz piedalās 13 jauniešu. Iesvēte paredzēta 2. jūlijā. Draudzes padomes sēde notiks 5. februārī tūlīt pēc dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcas telpās. Padome lems arī par gada sapulces sasaukšanu, kuŗu paredz februāra beigās.

● „Gada pārskats" sauksies TLB un DV Toronto nodaļas kopīgi rīkotā masku balle 25. februārī Latviešu namā, kuŗai pazīstamais glezнotājs Otto Grebže apņēmies dekorācijās atspoguļot mūsu sabiedriskās dzīves aktualitātes. Balles nosaukums isti raksturīgs, jo notiks laikā, kad lielākā daļa organizāciju jau būs sniegušas vai vismaz jau sagatavojušas savus gada pārskatus sapulcēm. Par deju mūziku gādās A. Virbuļa kapella. Balles rīcības komitejā izraudzīti R. Strazds, A. Šterns, A. Grebže, A. Grantiņa, I. Sietniece (visi TLB), P. Broks, O. Kļavenieks, R. Zamlovska un V. Bebre (DV).

TORONTO DV SPORTISTU IEVĒRĪBAI

DV Toronto nodaļas sporta kluba izziņotā biedru gada sapulce 29. janvārī nenotiks, jo aizņemtās sapulcei paredzētās telpas. Kluba gada sapulce pagaidām atlikta uz nenoteiktu laiku.

LATVIEŠU SKOLA JAUNĀS TELPĀS

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola nokārtojusi visas formalitātes ar pilsētas izglītības pārvaldi un pirmo reizi pastāvēšanas laikā pāriet uz īpaši skolas vajadzībām celtām telpām — Toronto izglītības pārvaldes ricībā esošo Jesse Ketchum pamatskolu (61 Davenport Rd.), kas atrodas pašā pilsētas centrā, tuvu abu galveno asu — Blūra un Jonga ielas krustojumam, ērti sasniedzama ar pazemi un citiem publiskajiem satiksmes līdzekļiem no visām pilsētas pusēm. Šīs telpas ar izglītības pārvaldes lēmumu piešķirtas TLB sestdienas skolai pagaidām līdz šī mācības gada beigām. Jaunajās telpās visas 13 latviešu skolas klases ar apm. 400 audzēkņiem beidzot varēs darboties vienkopus, nedaloties vairs pa Latviešu nama un centrālās YMCAs telpām.

Pārcelšanās uz jaunajām telpām notiek jau šajā nedēļā, tā nākošās mācību stundas sestdien, 28. janvārī, jau notiks Džesa Kečama skolā. Mācības sāksies plkst. 9 rītā, un skolas vadība lūdz vecākus pirmajās mācību dienās sekot, lai bērni laikus iestrastos jaunajās telpās.

Zīmīgi sagadījies, ka mācības jaunajās telpās skola uzsāks tieši Draudzīgā aicinājuma dienā. Īpašu šīs dienas atceres sarīkojumu skola šogad nav paredzējusi, bet Draudzīgo aicinājumu pieminēs īsā aktā tiešo mācību laikā. Skolas vadība lūdz latviešu organizācijas, draudzes un sabiedrību arī šogad Draudzīgā aicinājuma zīmē atcerēties sestdienas skolu ar dažādu mācības līdzekļu un naudas ziedojumiem. Tie mācību laikā nododami kasierei-darbvedei E. Rudzītei, bet pārējā laikā skolas pārzinei A. Martinsonei (189 Quebec Ave, Toronto 9, tālr. 769-3802).

R. N.

ŪDENS VĒRTĪBA

Toronto latviešu biedrības inženieru un tehniķu kopas 13. janvāŗa sanāksmē, par kuŗu mūsu laikrakstā īsumā jau ziņots, interesantus faktus referātā par ūdeņu pētniecības problēmām pastāstīja mūsu jaunās paaudzes zinātnieks prof. Gunārs Šubiņš, kas nodarbināts par mācības spēku Voterlū universitātē ģeogrāfijas un ģeoloģijas laukā. Norādījis uz ūdens nepieciešamību cilvēku dzīvē, referents izteica pārliecību, ka ūdens cilvēcei nodrošināts vismaz līdz 2000. gadam, bet pēc tam var rasties grūtības, kādēļ jau tagad izveidojami īpaši ūdens piegādes ceļi. Jau strādā pie ūdens sagādes kontinentālā projekta, kas paredz ūdeni no Aļaskas piegādāt Teksasai, Meksikai un citur, kur bieži jācīnās ar pārīleku sausumu. Ūdens trūkumu jau izjutuši arī Ņujorka, kam par iemeslu galvenokārt klimatiskie apstākļi — niecīgie nokrišņu daudzumi u. c. Tādās izteiktās sausuma zemēs, kā Indijā un Pakistānā, nākotnes projekti paredz plašu ūdens piegādi no Himalaju kalniem. Ieskaitot arī rūpniecības patēriņu, caurmērā gada laikā patērē ap 220.000 galonu ūdens uz cilvēka. Kokiem lapu pieaugums par 1 gramu prasa 8 kg ūdens patēriņa, bet skuju kokiem 3 kg. Lietpratēji lēš, ka jau pēc 20 — 30 gadiem ūdens trūkuma rezultātā pat gaļas produkti kļūs par grūtāk iegūstamu uztura līdzekli. Referenta beigu atzinums bija, ka cilvēce, visumā dzīvojot augstā dzīves standartā, pārāk šķiežas ar ūdeni, nepadomājot ne par tā īsto vērtību, nedz arī par problēmām, kuŗas arvien biežāk atsevišķās vietās rodas ūdens trūkuma dēļ.

O. K.

Alda un Džeralds

SARUNA AR TORONTO PRESES BALLES PRESES PILI UN DRUKAS KĻŪDU VELNIŅU

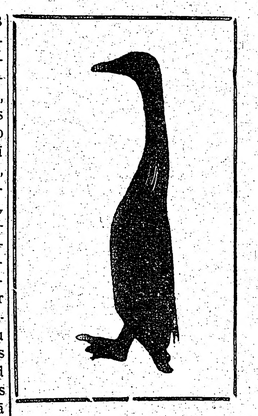

Pavisam savādi ieskati ir LPB Kanadas kopas priekšniecei, kuŗas virsģenerāldirekcijā 28. janvārī notiks 16. gadskārtējā Preses balle Toronto: viņa domā, ka pārsteigums vairs nav nekāds pārsteigums, ja par to kaut ko pastāsta. Līdzīgās domās ir arī citi Preses kopas valdes locekļi, pat mūsu laikraksta galvenais diriģents, kas tāpat negrib izpaust, kādas, bez jau minētajām, pārsteiguma balvas vēl jau pieteiktas Preses ballei Tikai tad, kad atsakos doties tālākās ziņu medībās lasītāju informēšanai par šo lielo notikumu, kus risinās tikai reizi gadā, viņš kļūst jau piekāpīgāks un atzīstas, ka divas balvas ziedojis arī Greenwood Printers Ltd. īpašnieks Valters Ziediņš — divus žurnāla „Jaunā Gaita" gada abonementus, no kuŗiem vienu piešķirs kā pārsteiguma balvu, vadoties no nekaunīgi rafinētiem noteikumiem, bet otru izlozēs uz ieejas kartēm.

Tā varu atkal doties kopīgi ar redakcijas Preses pili turpināt noslēpumu atnoslēpumošanu, lai lasītāji būtu par visu smalki informēti, kas viņus Preses ballē gaidīs un negaidīs. Bēdīgās priekšzīmes dēļ ar mākslinieku viņības Latvis skunstniekiem ceļā uz Dianas Jablokovas-Vorpas vadīto baletstudiju apspriežam, kā gan varētu polonēzes karavadonei piedāvāt piekukuļojumam par ziņu sniegšanu, jo traki gribas kaut ko uzzināt par cilvēcisko Preses pili un Drukas kļūdu velniņu, kuŗus viņa komandēs uz Preses balli. Ar nepatiku atceroties, ka pat anonimais mākslinieks, par spīti kukulim, mūs izāzēja un beigās tomēr nekā neatļāva publicēt, nolemjam šoreiz no kukuļošanas ceļa atteikties, klusām iezagties baleta studijā un tur zagļigi visu nopētīt. Sacīts, darīts!

Esam jau pa nama ārpusi, pa notekas cauruli un citiem palīglīdzekļiem sasnieguši vajadzīgo stāvu un ielavījušies studijā, jā — esam jau tikpat kā pie treniņu zāles durvīm, kad manai pavadonei kaut kur aizķeŗas plezna. Neveiklenes sašutušais „pēkš, pēkš" mūs nodod: pēkšņi mūsu priekšā stāv Diana Jablokova-Vorpa, viņas acīs zibsnī dusmu uguņi, bet pār lūpām pārveļas briesmīgas aizdomas: „Ak tad zagli gan! Ko tad īsti vēlējāties te zagt?" — „Tikai ziņas," bailīgi nostostos viens pats, jo pavadonei pat pēkšķināšana šī apvainojuma priekšā pārgājusi...

Kad dusmīgā pratinātāja no mums visu izdabūjusi, pārsteigumu piedzīvojam mēs: seno romiešu medību dieves vārda nesēja skaļi iesmejas, tad smejas, smejas un smejas... Tikai pēc laba laika atguvusies, viņa, nu jau smaida liesminām acīs, noprasa: „Un šo ziņu dēļ, kuŗas nemaz negribu slēpt, jums kā zagliem jāielavās studijā? Ja vēlaties paši runāt ar abiem dejotājiem, lūdzu — tur viņi ir!"

Diana Jablokova-Vorpa mūs sapazīstina ar savu Preses pili un Drukas kļūdu velniņu, tad atstāj mūs pat vienus, neizrādīdama ne mazākās vēlēšanās cenzēt sarunu. Tas pats lielākais pārsteigums, jo tik ļoti neatbilst mūsu demokratiskajam rakstu-ram! Esam par to atkal mēmi un tikai pēc dziļa elpas ievilciena, varam appraisīties, ko abi baletnieki darīs Preses ballē.

„Dejosim, protams," pārsteigta par šo asprātīgo jautājumu atsaka Alda Heniša, kuŗas uzdevums būs iemiesot Preses pili.

„Jā, pat divas dejas!" piebilst Džeralds Grejs, kas nemaz neizskatās pēc elles nedarbnieka, kaut būs pats lielākais nešpetnelis Drukas kļūdu velniņš. Bet — arī smaidīgā Alda neatgādina pili, nedz pēkšķina, nedz gāzelējas, nedz citādi šī putna neveiklumu parāda.

„Sākumā mēs dejosim mazurku," paskaidro Alda. „Tad Džeralds, kā jau kļūdu velniņš, paņems avīzi, lai apskatītu savus nedarbus, bet es dusmās par šo neuzmanības izrādīšanu viena pati griezīšos pīles dejā. Beigās mēs atkal salabsim un izligsim valsī."

„Šī mūsu uzstāšanās Preses ballē būs pat vēsturisks brīdis," atkal piemetina nevelniskais nākošais velniņš Džeralds. „Iegaumējiet: Aldai šī būs vispār pirmā solodeja, tātad — lielā diena!"

Ko vēl jautāt? Nav interesanti taujāt, ja nekā slēpjama nevar izvilināt, bet visu atklāti un labprāt pastāsta... Intervija draud izputēt, kad pēkšņi prātā iešaujas glābiņš: pirmā latviešu Preses balle Sanfrancisko pērnā gada novembrī! Izvelku no kabatas uzņēmumu, kuŗu šai lapā dodam arī lasītāju ieskatam, un rādām abiem dejotājiem:

„Te jūsu māsa un brālis Sanfrancisko ballē. Kā patīk smukā pīlīte, kuŗu cilvēki sauc par Brigitu Siliņu?"

„Hm, nekas..." atsaka Alda Heniša. „Vai viņa arī ir baletdejotāja?"

Nezinu, ko atbildēt, tādēļ pavēršos pret Džeraldu Greju:

„Un ko jūs varat teikt par savu brāli Laimoni Siliņu? Tas ir liels vīrs — teātŗa režisors!"

„Es viņu pazīstu," miērīgi nosaka Toronto velniņš. „Tas ir tas pats, kuŗu jūsu laikraksts ar mana brāļa — jūsu redakcijas drukas kļūdu velniņa laipnu piepa-

(Nobeigums 5. lpp.)

Kādā izskatā Preses ballē Toronto parādīsies katra laikraksta cītīgie „līdzstrādnieki" Preses pīle un Drukas kļūdu velniņš? Uzņēmums rāda viņu māsu (Brigita Siliņa) un brāli (Laimonis Siliņš) pirmajā latviešu Preses ballē Sanfrancisko, kas notika pērnā gada 26. novembrī. Foto: P. Slavinskis

Sveicam

Ernestu Zariņu

60. šūpļa svētkos!

„Latvija Amerikā"
redakcija un spiestuves darbinieki

Alda un Dže

(Pārnesums no 4. lpp.)

līdzību pataisīja par profesoru..."

Patiešām, nav vairs ko teikt, tādēļ neatsveicinājies metos atkal pa durvīm laukā... Redakcijas Preses pīle, māsas Aldas smieklu pavadīta, kūņojas un gāzelējas man pakaļ, pat savu pēkšķināšanu atkal atguvusi, kaut vienīgi pati mūsu blamāžā valtīga.

Diletants

★

Nu vārds atkal Jautritei, kas gan beidzot atgriezusies no savas daudzdienu aptaujas gājiena, bet rādās ļoti neapmierināta:

Tavas briesmas! Visu slēpj, viss noslēpums... Tā arī neizdibināju vēl neminētās Preses balles atbildīgo amatu pirmrindniekus. Vienīgi tik daudz izdevās no zvirbuļiem uz jumta saklausīt, ka uzmanīgais viesu saņēmējs un bilešu kontrolieris būs mūžam smaidīgais un jautrais „Londonas Avīzes" reportieris Jāzeps Umbris, kas arī ikdienas darbā DV spiestuvē pie linotipa (saliekamās mašīnas) vienmēr ir priecīgā noskaņā un palaiž pa jokam — gan salikumā, gan arī disputos ar pārējiem spiestuves ļaudīm. Pārējos daudzos atbildīgos darba trieciennieku tā arī nenoskaidroju, tādēļ lai nepārmet man un avīzei, ja viņi paliek vārdā neminēti un Preses balles apmeklētājiem iepriekš nepieteikti; lai pārmet šo uzmanības trūkumu rikotājiem, kuŗi visu tik absolūtā noslēpumā vistī! Sīs nepieciešamās informācijas vietā, kuŗu neapzinīgi un neatbildīgi rīkotāji slēpj, tad nu pastāstīšu kaut ko par pašu presi un ar to saistītām lietām.

Visiem avīžu lasītājiem, kas ieradīsies septītās lielvalsts Preses līksmības naktī un valgā sastapsies ar redaktoriem, žurnālistiem, dzejniekiem, rakstniekiem un lielākiem un mazākiem rakstoņiem, tāpat ar pašlem galvenajiem šīs nakts varoņiem — Preses pili un Drukas kļūdu velniņu, garastāvoklis noteikti pagriezīsies par vismaz 90 grādiem uz

LATVIJAS POLITISKĀS ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

vija atkal nokļuva komūnistu jūgā. Armijas likteņus veido tās politiskā vadība. Mūsu politiskās vadības nepieciešama kļūda bija sadarbības trūkums Latvijas, Lietuvas, Polijas, Igaunijas un Somijas starpā.

R. Turks referēja par partizānu kustības izveidošanos, ciņām un pastāvēšanas iespējām. Par partizāniem kļūst cilvēki, kuŗiem jācīnās par savu dzīvību, vai arī, kuŗi jau iepriekš vai ciņu laikā īpaši noorganizēti. Šīs grupas bez vietējo iedzīvotāju atbalsta pastāvēt nevar, to lielums un pastāvēšanas ilgums pārtikas sagādes grūtību dēļ stipri ierobežots. Pagrīdes izveidošanos pēc komūnistu varas pārņemšanas Latvijā traucēja iepriekš izdotie stingrie noteikumi par visu ieroču reģistrāciju. Tagad, kad latviešu aktīvākie patrioti iznīcināti deportācijās un pēdējie partizāni sagūstīti, ir laiks domāt par nacionālas pagrīdes noorganizēšanu. Labi, ka par šīm lietām interesējas tieši jaunākā paaudze un tie, kas piedalījušies Latvijas likteņa veidošanā. Kopīgiem spēkiem un ar saprātīgiem lēmumiem jāatrod jauni veidi, kā saprasties ar tautu dzimtenē un stiprināt latvisko apziņu.

Nākošās informācijas sanāksmes referāta tematā būs studentu iesaistīšanās cīņā par Latvijas brīvību. Gatavojoties jaunai Apvienoto nāciju misiju apmeklēšanas akcijai, kārto administratīvos un inkorporāciju jautājumus, iespiež BATUN biļetenu divās daļās ar kārtējo un vispārējo informāciju par Baltijas valstīm franču un spāņu valodā un izveidota žūrijas komisija piemērotas BATUN emblēmas izraudzīšanai no apm. 60 iesūtītiem metiem.

R. R.

Kas var pārdot?

Steidzīgi nepieciešama

A. Švābes

rediģētās un apgādā Trīs Zvaigznes Stokholmā 1950. gadā izdotās

„LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS"

5. burtnica.

Piedāvājumus adresēt A. Vinčelam, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

un Džeralds

ORONTO PRESES BALLES PRESES DRUKAS KĻŪDU VELNIŅU

ati ir LPB niecei, ku- ā 28. jan- rtējā Pre- ņa domā, av nekāds kaut ko nās ir arī es locekļi, lvenais di- ib izpaust, jām, pār- u pieteik- d, kad at- ziņu me- šanai par risinās ti- kļūst jau , ka divas reenwood s Valters la „Jaunā us, no ku- pārsteigu- nekaunīgi n, bet ot- rtēm. kopīgi ar turpināt pošanu, lai malki in- ses ballē dīgās pie- ieku vie- kiem ceļā orpas va- ežam, k karavado- ļojumam traki gri- r cilvēcis- kās kļūdu nandēs uz u atcero- s māksli- lim, mūs nekā ne- ņjam šo- ļa atteik- aleta stū- nopētīt.

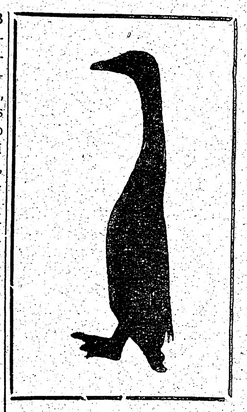

rpusi, pa em palīg- vajadzīgo udībā, jā e treniņu nai pava- s plezna. „pēkš, ņi mūsu blokova- ī dusmu pārveļas „Ak tad vēlējāties" bailīgi pavado- apvaino- ītāja no ārsteigu- seno ro- ārda ne- smejas, kai pēc viņa, nu ačīs, no- ņuras ne- kā zag- vēlaties otājiem, a mūs ses pīli ņu, tad eizrādī-

dama ne mazākās vēlēšanās cenzēt sarunu. Tas pats lielākais pārsteigums, jo tik ļoti neatbilst mūsu demokratiskajam rakstu- ram! Esam par to atkal mēmi un tikai pēc dziļa elpas ievilcieņa, varam apprasīties, ko abi balet- nieki darīs Preses ballē.

„Dejosim, protams," pārsteigta par šo asprātīgo jautājumu atsaka Alda Heniša, kuŗas uzdevums būs iemiesot Preses pīli.

„Jā, pat divas dejas!" piebilst Džeralds Grejs, kas nemaz neizskatās pēc elles nedarbnieka, kaut būs pats lielākais nešpetnelis Drukas kļūdu velniņš. Bet — arī smaidīgā Alda neatgādina pīli, nedz pēkšķina, nedz gāzelējas, nedz citādi šī putna neveiklumu parāda.

„Sākumā mēs dejosim mazurku," paskaidro Alda. „Tad Džeralds, kā jau kļūdu velniņš, paņems avīzi, lai apskatītu savus nedarbus, bet es dusmās par šo neuzmanības izrādīšanu viena pati griezīšos pīles dejā. Beigās mēs atkal salabsim un izligsim valsi."

„Šī mūsu uzstāšanās Preses ballē būs pat vēsturisks brīdis," atkal piemetina nevelniskais nākošais velniņš Džeralds. „Iegaumējiet: Aldai šī būs vispār pirmā solodeja, tātad — lielā diena!"

Ko vēl jautāt? Nav interesanti taujāt, ja nekā slēpjama nevar izvilināt, bet visu atklāti un labprāt pastāsta... Intervija draud izputēt, kad pēkšņi prātā iešauj glābiņš: pirmā latviešu Preses balle Sanfrancisko pērnā gada novembrī! Izvelku no kabatas uzņēmumu, kuŗu šai lapā dodam arī lasītāju ieskatam, un rādām abiem dejotājiem:

„Te jūsu māsa un brālis Sanfrancisko ballē. Kā patīk smukā pīlīte, kuŗu cilvēki sauc par Brigitu Siliņu?"

„Hm, nekas..." atsaka Alda Heniša. „Vai viņa arī ir baletdejotāja?"

Nezinu, ko atbildēt, tādēļ pavēršos pret Džeraldu Greju:

„Un ko jūs varat teikt par savu brāli Laimoni Siliņu? Tas ir liels vīrs — teātŗa režisors!"

„Es viņu pazīstu," mierīgi nosaka Toronto velniņš, „Tas ir tas pats, kuŗu jūsu laikraksts ar mana brāļa — jūsu redakcijas drukas kļūdu velniņa laipnu piepa-

(Nobeigums 5. lpp.)

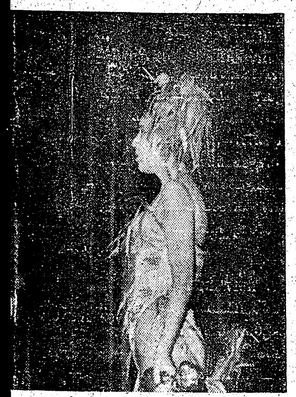

llē Toronto parādīsies katra laikraksta Preses pīle un Drukas kļūdu velniņš? āsu (Brigita Siliņa) un brāli (Laimonis Preses ballē Sanfrancisko, kas notika i. Foto: P. Slavinskis

stu Zariņu
šūpļa svētkos!
„Latvija Amerikā"
dakcija un spiestuves darbinieki

Alda un Džeralds

(Pārnesums no 4. lpp.)

līdzību pataisīja par profesoru..."

Patiešām, nav vairs ko teikt, tādēļ neatsveicinājies metos atkal pa durvīm laukā... Redakcijas Preses pīle, māsas Aldas smieklu pavadīta, kūņojas un gāzelējas man pakaļ, pat savu pēkšķināšanu atkal atguvusi, kaut vienīgi pati mūsu blamāžā vainīga. **Dilletants**

☆

Nu vārds atkal Jautrītei, kas gan beidzot atgriezusies no sava daudzdienu aptaujas gājiena, bet rādās ļoti neapmierināta:

Tavas briesmas! Visu slēpj, viss noslēpums... Tā arī neizdibināju vēl neminētās Preses balles atbildīgo amatu pirmrindniekus. Vienīgi tik daudz izdevās no zvirbuļiem uz jumta saklausīt, ka uzmanīgais viesu saņēmējs un biļešu kontrolieris būs mūžam smaidīgais un jautrais „Londonas Avīzes" reportieris Jāzeps Umbris, kas arī ikdienas darbā DV spiestuvē pie linotipa (saliekamās mašīnas) vienmēr ir priecīgā noskaņā un palaiž pa jokam — gan salikumā, gan arī disputos ar pārējiem spiestuves ļaudīm. Pārējos daudzos atbildīgos darba trieciennieķus tā arī nenoskaidroju, tādēļ lai nepārmet man un avīzei, ja viņi paliek vārdā neminēti un Preses balles apmeklētājiem ieprieks nepieteikti; lai pārmet šo uzmanības trūkumu rikotājiem, kuŗi visu tik absolūtā noslēpumā vistī! Šis nepieciešamās informācijas vietā, kuŗu neapzinīgi un neatbildīgi rīkotāji slēpj, tad nu pastāstīšu kaut ko par pašu presi un ar to saistītām lietām.

Visiem avīžu lasītājiem, kas ieradīsies septītās lielvalsts Preses līksmības naktī un vaigā sastapsies ar redaktoriem, žurnālistiem, dzejniekiem, rakstniekiem un lielākiem un mazākiem rakstoņiem, tāpat ar pašiem galvenajiem šīs nakts varoņiem — Preses pīli un Drukas kļūdu velniņu, garastāvoklis noteikti pagriezīsies par vismaz 90 grādiem uz labo pusi. Kas ir īstā Preses pīle (ne ceptā, ne nakts izdevumā drukātā, arī ne cilvēka atdarinātā)? Par šādu pīli apzīmē ļoti interesantu sacerējumu, kuŗu laikraksts parasti pasniedz ar lielu virsrakstu un trekniem burtiem, kuŗu visi labprāt izlasa, bet kuŗu nākošajā avīzes numurā jāatsauc, jo rakstā nav bijis ne kripatiņas patiesības... Un īstais Drukas kļūdu velniņš ir nenotveŗams un neaizbaidāms radījums, kas mājo katrā redakcijā un visur, kur darīšana ar apdrukātiem papīriem. Slepeni un korrektoram nezinot, viņš izdara visbrīnumainākās lietas ar burtiem, vārdiem un rindām, īpaši ar treknākajiem virsrakstiem, savus nedarbus atklājot tikai, kad nekas vairs nav glābjams. Visu šo Preses valsts tipu galeriju LPB Kanadas kopa cels balles apmeklētājiem priekšā reizē ar paēdieniem, padzērieniem, deju mūziku, pārsteigumiem, māksliniekiu darbu skati u.t.t.

Kādam izlepušam trimdonim Toronto latviešu Tautas nams, varbūt, izliksies par šauru tik greznai līksmības naktij, taču Preses valsts pavalstnieki izlēma, ka dāldeŗiem jāstiprina Tautas nama kolonnas, kādēļ jādanco vien pašu mājās. Lai kā ar to dancošanu, bet kur tad iela izdevība izsliet krūtis pilnos apmēros un ar vēlīgu žestu nosēdināt ārzemju viesu zem pašu audzētas palmas. Un ārzemnieku nebūs mazums, tie nāks no visām lielākajām pārrobežas pilsētām gan pa gaisu, gan pa zemi.

Beigšu šo pēdējo ziņojumu ar mūsu no Baltijas jūras izbrīdušās dzejnieces un augstās padomdevēju rātes padomdevējas Ingrīdas Vīksnas vārdiem, kas driķēti pirms 15 gadiem un bija veltīti pirmajai Preses līksmības naktij:

Paveŗas zvaigžņotā debess,
Jūra ceļ devīto vilni,
Un tas bangainā priekā
Visus līdzi sev rauj!

Šos vārdus dzejniece toreiz viltīgi bija maskēšanās nolūkā parakstījusi ar segvārdu „Žurnālists", tāpat kā pašreiz līdzīgā veidā savas personības slēpj varoņīgie polemizētāji par krievu jautājumu. Tagad sen jau zināms, ka šis „žurnālists" bijusi Ingrīda Vīksna, bet to atceroties, paceļas jautājums, kas tad ir žurnālists? Atbilde vienkārša: līdzīga parādība redaktoram, tikai sliktākas kvalitātes uzvalkā, toties ar neapslāpējamām ilgām ieņemt pirmā vietu. Pazīstami revolveŗa žurnālisti un arī mazāk bīstami, bet visi palaikam sirgst ar to pašu acu kaiti, allaž saskatot savus rakstus iespiedumā daudz īsākus, nekā tie bijuši manuskriptā. **Jautrīte**

LATVIJAS POLITISKĀS ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

vija atkal nokļuva komūnistu jūgā. Armijas likteņus veido tās politiskā vadība. Mūsu politiskās vadības nepiedodama kļūda bija sadarbības trūkums Latvijas, Lietuvas, Polijas, Igaunijas un Somijas starpā.

R. Turks referēja par partizānu kustības izveidošanos, cīņām un pastāvēšanas iespējām. Par partizāniem kļūst cilvēki, kuŗiem jācīnās par savu dzīvību, vai arī, kuŗi jau iepriekš vai cīņu laikā īpaši noorganizēti. Šīs grupas bez vietējo iedzīvotāju atbalsta pastāvēt nevar, to lielums un pastāvēšanas ilgums pārtikas sagādes grūtību dēļ stipri ierobežots. Pagrīdes izveidošanos pēc komūnistu varas pārņemšanas Latvijā traucēja iepriekš izdotie stingrie noteikumi par visu ieroču reģistrāciju. Tagad, kad latviešu aktīvākie patrioti iznīcināti deportācijās un pēdējie partizāni sagūstīti, ir laiks domāt par nacionālas pagrīdes noorganizēšanu. Labi, ka par šīm lietām interesējas tieši jaunākā paaudze un tie, kas piedalījušies Latvijas likteņa veidošanā. Kopīgiem spēkiem un ar saprātīgiem lēmumiem jāatrod jauni veidi, kā saprasties ar tautu dzimtenē un stiprināt latvisko apziņu.

Nākošās informācijas sanāksmes referāta temats būs studentu iesaistīšanās cīņā par Latvijas brīvību. Gatavojoties jaunai Apvienoto nāciju misiju apmeklēšanas akcijai, kārto administrātīvos un inkorporācijas jautājumus, iespiež BATUN biļetenu divās daļās ar kārtējo un vispārējo informāciju par Baltijas valstīm franču un spāņu valodā un izveidota žūrijas komisija piemērotas BATUN emblēmas izraudzīšanai no apm. 60 iesūtītiem metiem. **R. R.**

Kas var pārdot?

Steidzīgi nepieciešama

Ā. Švābes
rediģētās un apgāda
Trīs Zvaigznes, Stokholmā
1950. gadā izdotās

„LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS"
5. burtnīca.

Piedāvājumus adresēt
A. Vinčelam, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

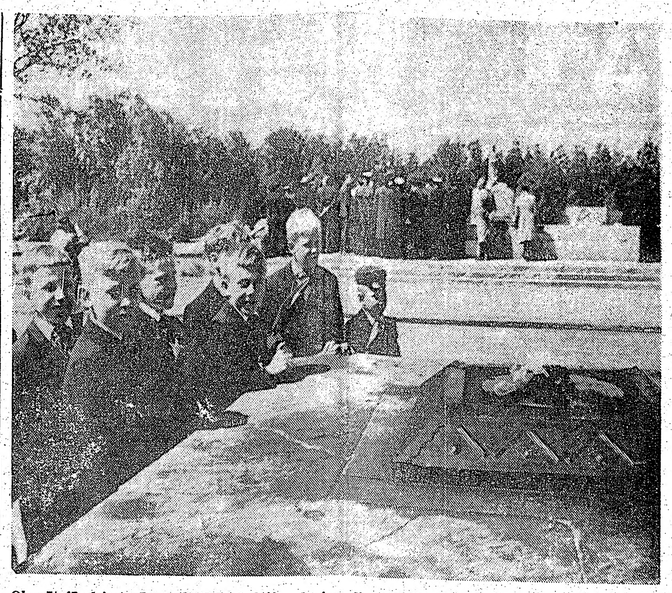

Okupētajā dzimtenē neatkarīgās Latvijas de jure dienu 26. janvārī, protams, vairs neatzīmē, pat pieminēt to vairs nedrīkst, jo šī diena ir spilgts pierādījums latviešu tautas negribai dzīvot padomju „brālīgo tautu un republiku" saimē, ko latvieši aplecināja, sakaujot padomju okupantus 1919. gadā, kuŗi centās nosargāt tautas negribēto un nelegālo P. Stučkas komūnistisko „valdību". Ilgas pēc brīvības latviešu tautā komūnistiem nav izdevies apslāpēt arī pēc atkārtotās okupācijas 22 gadiem. Rīgas Brāļu kapos nekad netrūkst apmeklētāju, to vidū arī skolu jaunatne. Lai viņiem ap kaklu sarkanā pioniera kaklasaite, lai okupanti cenšas viņus izaudzināt par komūnistiem, jaunatne tomēr ir un paliek latvieši. Šis aizvadītās vasaras uzņēmums rāda latviešu skolu jaunatni pie altāŗa ar mūžīgo uguni Brāļu kapos Rīgā. Foto: LNF Zviedrijā archīvs

Bērniem patik latviešu skolā

Kliīvlendas apvienotās draudzes svētdienas skolas vadība aicinājusi preses pārstāvjus, lai pārrunātu dažas skolas problēmas un sniegtu ziņas par darbību latviešu trimdas presei. Draudze apmierinoši atrisinājusi telpu jautājumu visām 8 klasēm un pirmskolai. Ar baznicas apakšējās zāles un blakustelpu izbūvi un ar draudzes mājas pārkārtošanu un izremontēšanu, iegūtas skaistas, gaišas un siltas klases, kuŗās skolēni var justies labi un sekot mācībām. Tāpat ar inventāru un mācības līdzekļiem skola apgādāta apmierinoši. Skolēni sēž ērtos krēslos ar pievienotiem galdiņiem, pie kuŗiem var veikt stundu uzdevumus. Bērnu dārzs darbojas divas dienas nedēļā, to vada draudzes mācītājs I. Gaide un Z. Vīķe. Bērnu dārza darbība notiek mazo vecumam piemērotā garā. Bērnu vecāki, kuŗi priekšpusdienās aizņemti darbā, izpalīdzas ar kaimiņiem, kas dienā no darba brīvi. Arī māc. I. Gaide apkalpo tuvāko rajonu un savā mašīnā atved pulciņu bērnu uz mācībām.

Svētdienas skolas darbs sākas plkst. 9.45 rītā, kad visi pulcējas baznīcas apakšējā zālē, no kurienes skolotāju vadībā rindā pa divi dodas dievnamā, lai piedalītos rīta lūgšanā. Tad atkal skolotāju vadībā sadalās pa klasēm, lai sāktu mācības.

Skolas pārziņa M. Grīna vadībā preses pārstāvji apstaigā klases. Sarunās ar skolotājiem izskan daudz rūpju, sevišķi par to, ka 3 stundas nedēļā par maz, lai pilnīgāk iemācītu paredzētos priekšmetus. Par mācības laika īsumu žēlojas arī vecākās klases audzinātājs A. Rubenis, kas savā klasē tieši pasniedz latviešu valodu. Var vērot, ka skolēni uzmanīgi seko skolotāja paskaidrojumiem. Uz jautājumu, kādēļ mācās svētdienas skolā, visi kā viens atbild: „Mums patīk latviešu skolā, jo gribam iemācīties latviešu valodu un iegūt citas zināšanas par mūsu tēvzemi Latviju." Jautāti par latviešu literatūru, skolēni pastāsta arī par mūsu klasiskajiem darbiem un to sarakstītājiem: „Viena vai divas stundas nedēļā, kuŗas vecākajā klasē veltī latviešu valodai, ir pārāk maz, lai varētu sistēmatiski iekārtot darbu. Vienas klases skolēniem latviešu valodas zināšanas ir dažādas. Labāk veicas tiem, kas mājās lasa latviešu grāmatas un kuŗu vecāki seko bērnu mācībām. Ja vecāki nepalīdz uzdevumu sagatavošanā, tad pats par sevi saprotams, ka sekmes izpaliek," paskaidro skolotājs A. Rubenis. Līdzīgās domās ir arī skolotājas A. Aboliņa, G. Kirse u. c.

Skolotāji sūdzas arī par piemērotu grāmatu trūkumu, kuŗās būtu labāk izskaidrota mācību viela. Trūkst arī uzskatāmības līdzekļu, kuŗus nākotnē katrā ziņā jāsagādā. Jācer, ka drīz ALAs kultūras birojs veiks arī šo uzdevumu un nāks skolām palīgā. Svētdienas skolu pašreiz apmeklē 96 bērni, kuŗi iedalīti 8 pamatskolas klasēs, pirmskolā un bērnu dārzā.

Skolas pārzinis M. Grīns par darbu un latvisko audzināšanu izsakās: „Latviskā audzināšana kļūst arvien grūtāka. Lai gūtu labas sekmes, vecākiem pirmajiem jārāda priekšzīme un nešaubīga ticība pašai skolas lietai. Mums visiem jāsaprot, ka latviešu skola ir neaizstājams iestādījums kuŗam jāziedojas no visas sirds. Bērnu latviskā audzināšana jāuzskata par visu mūsu kopīgu penākumu. Tā nav tikai vecāku un skolas lieta, bet visai latviešu sabiedrībai jāiesaistās šai darbā un tā sekmēšanā. Atbalstot latviešu skolas darbu, mēs strādājam savai nākotnei."

Kā pats nosaukums rāda — svētdienas skola, darba centrā tomēr paliek kristīgā audzināšana, visam pārējam skolas darbam jāveidojas ap šo centru. Apvienotajā latviešu draudzē maz tādu vecāku, kas savus bērnus nesūta svētdienas skolā. Draudzes mācītājs I. Gaide izsakās: „Kādēļ jaunam putnam neļaut lidot ar tiem spārņiem, kādus Dievs viņam devis? Svešas spalvas mums pavisam nepiestāv."

Ja tuvāk paseko visam Apvienotās draudzes svētdienas skolas darbam, ir jāliecina, ka tas tomēr daudz, kas tiek sasniegts laikā, kad mums vairs nav savu māju, savas zemes un savu patiesu skolu. **J. E.**

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

● Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ziņots, ka Montrealas latviešu skola savu gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru rīko 28. janvārī. Skolas vadība tagad ziņo, ka sarīkojums tomēr notiks 4. februārī plkst. 7.30 vakarā St. Luc skolas zālē (5100 Cote St. Luc Rd.). Programmā māc. A. Voitka referāts, skolas audzēkņu, viru koŗa Junda un tautas deju kopas Ačkups priekšnesumi. Ieejas maksa 1,50 dol., studentiem 1 dol., bet bērniem brīva.

LONDONA

● DV Londonas nodaļas gada sapulcē 15. janvārī par sapulces vadītāju ievēlēja A. Liepiņu, bet par sekretāru G. Brikmani. Valdes pr-dis T. Zandersons pārskatā ziņoja, ka darbība aizvadītajā gadā bijusi spraiga. Nodaļas 15 gadu pastāvēšanas svētki noritējuši pēc izstrādātās programmas, arī svētku īpašais izdevums guvis piekrišanu. Nodaļa izkārtojusi pavisam 10 sarīkojumu, no tiem 2 kopīgi ar pārējām latviešu organizācijām. Nodaļas krustdēli un krustmeitas — 10. Ventspils skautu un 32. Abavas gaidu vienība — savā darbībā uzrāda labas sekmes. Nodibināta arī roveru dzimta. Skautu vienību kopš pag. gada 1. decembŗa vada Latvijas laika vadītājs K. Senkevics. 12. februārī vienības jau atskatīsies uz 3. pastāvēšanas gadu. Tās arī citīgi gatavojas lielajai jubilejas nometnei Gaŗezerā. Vanadžu kopa ar uzvedumu „Mārtiņu vakars" piedalījusies Toronto nodaļas rīkotajā Mārtiņvakarā. Kopu šai gadā vadīs jaunievēlētā pr-ce I. Epnere ar palīdzi A. Admini un sekretāri E. Lestiņu. Revīzijas komisija atzina nodaļas darbību par sekmīgu un ierosināja izteikt valdei pateicību, ko sapulces dalībnieki vienbalsīgi izdarīja. Jaunā valde vēlāk konstruējās šādi: priekšsēdis T. Zandersons (49 Wyatt St., London, Ont.), vietnieks un biedrzinis K. Poga, sekretārs G. Brikmanis, kasieris O. Zers, aprūpes daļas vaditāja A. Admine un sarīkojumu daļas vad. J. Ozols.
Vilnis

SŪSENMARIJA

● Vietējā DV nodaļa 14. janvārī P. Daniēla mājā bija rīkojusi veco latviešu strēlnieku Ziemsvētku kauju 50 gadu atceres vakaru, kuŗā ieradās ap 20 apmeklētāju, kas, ievērojot mazo tautiešu pulciņu šai pilsētiņā, jau ir visai liels skaits. Sarīkojumu atklāja nodaļas valdes pr-dis A. Līdums ar uzrunu, tad visi kopīgi nodziedāja Latvijas himnu. Svētku runā māc. E. Lange pakavējās pie 6., 26. un 28. janvāŗa vēsturiskās nozīmes latviešu tautas dzīvē bet par latviešu strēlniekiem un viņu kaujām referātu sniedza Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks E. Purvītis. — Nodaļas nākošais sarīkojums būs karnevāls 25. februārī, kuŗā gaida ierodamies arī Sadberijas draugus ar teātŗa izrādi.
A. L.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to populārizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

LKIA VALDES VĒLĒŠANAS

Latviešu kaŗa invalīdu apvienībai turpmākajiem trīs gadiem jaunu valdi, revīzijas komisiju un goda tiesu izraudzīs rakstveida vēlēšanās, kuŗās balsojuma zīmes iesūtāmas vēlēšanu komisijai līdz 4. martam. Kandidāti vēlēšanu komisijai pieteicami līdz 4. februārim, lai vēlēšanu sarakstus līdz 18. februārim varētu izsūtīt visiem, kuŗi tiesīgi balsot. Pagaidām pieteikti kandidāti valdei un revīzijas komisijai no Nujorkas, bet goda tiesai no Grand Rapidiem. Vēlēšanu komisijas priekšsēdis ir A. Eversons (1208 Lillian S. E., Grand Rapids, Mich. 49506), kam sūtāma visa sarakste un vēlēšanu materiāli. Komisijas sekretārs ir Ed. Ancāns un loceklis D. Polis. **V. Z.**

Ar loteriju pie kultūras balvām

ASV DAUGAVAS VANAGU ZEMES VALDES SĒDE

Zemes valdes sēdē 14. janvārī Istorandžā pie Ņujorkas ASV DV pr-ks V. Hazners ziņoja, ka pērnā gada Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā aprūpes vajadzībām līdz sēdes dienai valdes kasē jau ienākuši 15.722,01 dol., bet visas apvienības un kopas savāktās summas vēl nav pārsūtījušas, kādēļ kopsumma vēl var jūtami pieaugt, varbūt pat sasniegt 1965. gada rekorddevumu, kas bija 16.324,26 dol. No ziedojumu pārskata izrietēja, ka visvairāk savākusi DV Klīvlendas apvienība — ap 2200 dol., kuŗai seko Milvoki ar 1977 un Ņujorka ar 1362 dol., bet salīdzinājumā ar biedru skaitu, sekmīgākā izrādījusies mazā Mainotas kopa Ziemeļdakotā, kuŗai tikai 6 biedri, toties savākti 147 dol. Valdes priekšsēdis, izteicis visiem ziedotājiem un ārtavu vācējiem pateicību, atzina, ka ievērojot īpašos cikagā notikušos DV dienu izdevumus, sabiedrības atsaucība DV mērķiem uzskatāma par līdz šim lielāko.

Vanadžu pr-ce V. Freija ziņoja, ka vanadzes iecerējušas rīkot plašu loteriju ar vismaz 50 vērtīgiem laimestiem, lai iegūtu līdzekļus projektētajām DV balvām literātūrā un mūzikā. Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, ASV un Kanadas DV valžu kopsēdē pērnā gada 5. novembŗī Detroitā vienojās, ka būtu radāmas vienreizējas abu zemju DV balvas literātūrā un mūzikā, katra 1000 dol. apmērā, kuŗas pasniegtu laureātiem DV organizācijas 25 darbības gadu atceres sarīkojumā, kas notiks 1971. gadā Toronto. Piezīmējams, ka šai pašā sakarā, atzīmējot arī latviešu teātŗa 100 gadu, abas valdes iecerējušas izsludināt arī lugu sacensību, pirmajām godalgām atvēlot 500 un 300 dol. Arī šai sacensībā pirmo godalgoto lugu izrādītu DV organizācijas jubilejā Toronto.

Sēdes tālākajā gaitā pārrunāja vairākus nozīmīgus jautājumus un to izkārtošanu. ASV DV apvienību delegātu sapulce notiks 29. un 30. aprīlī Ročestrā, bet 28. maijā ar plašām šaušanas sacensībām atklās un iesvētīs DV Demoinas apvienības iekārtoto šautuvi pašu rančā, kā demoinieši savu īpašumu iedēvējuši. Darba nedēļas nogalē Ņudžersijas Priedainē notiks ASV austrumu piekrastes DV dienas ar koŗu koncertu. Valde visām apvienībām piesūtīs dabūjamo propagandas filmu sarakstu par Latviju, lai tās izmantotu mūsu lietas sekmēšanā un centienos par tiesību atjaunošanu latviešu tautai un valstij. Tā kā DV centrālās valdes prezidijs saņēmis negātīvu atbildi no kapu vadības Lommelē, Beļģijā, uz ierosinājumu uzstādīt tur apglabātajiem latviešu kaŗavīriem īpašu piemiņas plāksni, valde nolēma šai vajadzībai savā laikā piešķirtos 500 dol. atstāt Rietumvācijas DV valdes rīcībā latviešu kaŗavīru kapu kopšanai.

Sēde apsveica amerikāņu armijas majora V. Kukaiņa ierosinājumu ASV DV valdei izraudzīt īpašu sakaru virsnieku, kas rūpētos par sakaru uzturēšanu ar līdz šim apzinātajiem apm. 110 virsniekiem un latviešu tautības kaŗavīriem ASV bruņotajos spēkos. Šai sakarā valde aicina visas DV apvienības un kopas līdz 1. martam paziņot zemes valdes priekšsēdim gūtos rezultātus latviešu kaŗavīru apzināšanā un aprūpē, uzrādot a) cik kaŗavīru apvienības darbības rajonā apzināti, b) vai apvienībai ar tiem jau ir sarakste vai citi kontakti, un c) ja tāda pastāv, tad aprūpes veids — DVM abonements, sainīšu sūtīšana svētkos, laikrakstu sūtījumi u. c.

Ar goda rakstiem valde apbalvoja šādus DV darbiniekus: Konstantīnu Černoku (Ņujorka), Emīlu Vaisvilu (Demoina), Dagmāru Grīviņu, Ēriku Sviļi, Pēteri Tauriņu (visi Linkolna), Eduardu Bērziņu, Elzu Deimanti, Dāvi Poli un Maiju Roziņu (visi Grand Rapidi). **A. V.**

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Lietuviešu autora A. Kaira lugu „Diagnoze", kuŗu Čikagas latviešu biedrības teātris izrādīja 15. janvārī, noskatījās pilna zāle atsaucīgu klausītāju. Netrūka pat aplausu cēlienu vidū, piemēram, kad Pēteris Naujokaitis (A. Gaiķis) sāka pats sevi apzvanīt kā mirušu, vai Jānis Budris (L. Lapiņš) demonstrēja tauriņu ķeramo tīklu kā gaidāmās laimes simbolu. Luga veidota daudz plākšņaini: kamēr daļa skatītāju to uztvēra kā laikmetīgu lugu par šāsdienas trimdas sadzīvi, citi vairāk uzmanības veltīja iestrādātajām vārdu spēlēm, kuŗas vietumis bija īsti kodīgas, pie tam negaidīti tieši trāpa arī latviešu sabiedrībā pēdējā laikā cilātus tematus, piemēram, kad Naujokaišu ģimene ar ārstes Kaunaites (M. Antena) palīdzību sāk skaidrot „tautisko sajukumu", tā vien liekas, ka autors būtu piedalījies laikraksta „Latvija Amerikā" rīkotās sabiedriskās tiesas sēdē... Iestudēšanas ziņā luga nav no vieglajām: aktieriem daudz pateiciga teksta, ko katrs cenšas arī pilnīgi izmantot, bet tādējādi aina 1. cēlienā, kur Biruta (A. Hūna-Strautniece) un Konstance (R. Jostsone) ar savu dziļo tēlojumu sasniedz pārdzīvojumu klasiskas drāmas līmeni, vairs neiederas pārējā lugā, kas virzās uz t. s. „situāciju komēdijas" pusi. Tur, savu kārt, savu talantu lieti liek vietā U. Ievāns Matīsa Jankus lomā. Tomēr režisors A. Gaiķis veicis vērā liekamu darbu. Patika Ojāra Jēgena dekorācijas, kuŗas arī kosti cieti rieksti: lugas darbība prasa, lai uz skatuves vienlaicīgi būtu redzamas dzīvokļa 3 istabas un pagrabs. Apgaismotājam Dž. Sačsneideram bija ļoti jāuzmanās, lai gaismas aizvien būtu pareizajās vietās. — Izrāde izvērtās par sava veida lietuviešu-latviešu tuvināšanās vakaru, jo bija ieradies ne tikai pats autors, bet arī lietuviešu iestudējuma režisors un aktieŗi, kā arī lietuviešu preses pārstāvij. Veiksmīgā darba darītāji saņēma kuplas ziedu veltes. **D. V.**

KALAMAZŪ

● Latviešu biedrības nama remontu fondam bez privātpersonām ziedojis arī koris Dziesmu Vairogs 100 dol., abas latviešu ev.lut. draudzes pa 50 dol., DV apvienība 50 dol. un korporāciju kopa 20 dol. Ienākušo ziedojumu kopsumma 2504 dol. „Lai gan liekas, ka daudz jau padarīts, vēl daudz tomēr darāmā, tādēļ nama remontiem iemaksas tiks gaiditas arī nākotnē," saka Latviešu biedrības pr-ks O. Reinvalds.

ELIZABETE

● Elizabetes-Nuarkas latviešu ev.-lut. draudzes Draudzīgā aicinājuma atceri 15. janvārī ievadīja dievkalpojums Sv. Marka baznīcā, kur viesojās māc. J. Cālītis no Bostonas, bet ērģeles spēlēja M. Grasmane-Millere. Pēc dievkalpojuma draudzes zālē notika Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums kuŗu atklāja draudzes pr-ks V. Lejnieks, bet par šo prezidenta K. Ulmaņa vēsturisko aicinājumu referēja ALAs kultūras biroja vaditājs Dr P. Norvilis, kas, izceļot grāmatas lielo un neatsveramo nozīmi latviešu valodas saglabāšanā, dāvināja draudzei 5 grāmatas, atsakoties arī no ceļa izdevumu atlīdzināšanas, par ko draudzes vārdā pateicās tās priekšnieks. Sarīkojuma izskaņā dāmu komitejas prce S. Richtere aicināja pie kafijas galda. V. Neimaņa un jaunatnes pārstāvju S. Krūmiņa un I. Kļaviņa pārzinātajā loterijā izlozēja 5 grāmatas, laimīgās lozes velkot mazākajiem vakara dalībniekiem A. Lejniecei, I. un A. Stiebriem. Sarīkojumā piedalījās ap 60 dalībnieku.

● Latviešu zemnieku savienības Ņujorkas nodaļa un Latviešu agronomu biedrība ASV 11. februārī plkst. 7 vakarā American Legion telpās (88 West Grand St., Elizabeth, N. J.) rīko politisku diskusiju vakaru ar A. Klives referātu „Jaunākais starptautiskā politikā un mēs", A. Bērziņa referātu „Aktuālie politiskie jautājumi „Latvijā" un prof. P. Starca referātu „Nacionāli kultūrālie jautājumi. Pēc referātiem mākslinieces Margas Grasmanes-Milleres arpas pirekšnesumi. Plkst. 9 vakarā sāksies saviesīga dzīve. Ieeja 2 dol. no personas, bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.
V. N.

ALA AICINĀJUMS

Amerikas latvešu apvienības biedrzinis lūdz tautiešus griezties pie savām organizācijām un draudzēm, lai iegādātos ALA biedru kartes. Mūsu centrālā latviešu organizācija ASV var sekmīgi veikt savu darbu tikai tad, ja katrs tautietis apzinīgi kļūst par tās locekli un vēlē savu pārstāvi ALAs kongresā. Neatteiksimies neviens no šā mūsu pienākuma atbalstīt Amerikas latviešu apvienību un tās nākošo kongresu šāgada maijā Klīvlendā.

Rolands Kiršteins,
ALA vicepriekšsēdis
un biedrzinis

ROČESTRA

● DV apvienības rīkoto strēlnieku pulku dibināšanas un kauju atceri ievadīja ar vainaga nolikšanu uz mirušā apvienības biedra — strēlnieka A. Leonova kapa Riversaides kapos. Vainagu nolika apvienības biedrs un strēlnieku ciņu līdzgaitnieks Žanis Mitenbergs. Strēlniekiem veltīto Krusta draudzes dievkalpojumu Miera baznīcā vadīja māc. T. Zīraks. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika DV rīkotais strēlnieku piemiņas vakars ar azaidu, kuŗam galdus no viesu lidznestajiem „groziņiem" bija klājušas vanadzes. Vakaru ar uzrunu atklāja apvienības pr-ks K. Serdāns. Strēlnieku galvenā pārstāvja Edv. Medņa veltījumu šim vakaram nolasīja Ž. Mitenbergs. Sveicienus nodeva Krusta draudzes pr-ks F. Kalniņš. Priekšnesumu daļā strēlniekiem un citām latviešu cīnītāju audzēm veltītus dzejnieku un rakstnieku darbus deklamēja un lasīja B. Dzene, M. Pavasare un Aivars Izaks, bet klaviermūzikas priekšnesumus sniedza Ainis Auzāns. Vēlāk atskanēja arī kopīgi dziedātas strēlnieku un legionāru dziesmas. **A. I.**

SARKANS BALTS SARKANS . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Kāpēc Laima raud? Atbildi uz šo jautājumu krājumā meklējis sakārtotājs un redaktors Haralds Biezais. Viņš saka, ka latviešu mītoloģijā dievi nav miruši, tāpēc tiem arī nav tāda pamata raudāt vai sērot, kā citu mītoloģiju dieviem, arī MATER DOLOROSA. Bet Laima tomēr raud, un raudošā Laima „ir un paliek savā būtībā neizprotama parādība, ja tā netiek skatīta sava laika sociālās vides iesaistījumā". Haralds Biezais jau nākamajā rindkopā nāk ar vērā liekamu kritisku piezīmi: „Latviešu tautas sociālā vēsture vēl nav uzrakstīta." Bet tādas vajag. Vajag arī, lai neturpinātu aplamo sociālpsiholoģisko traktējumu, kuŗā latviešu tautas šāsdienas īpašības atvasina no tautas dziesmu ētiskuma, kam bijusi praktiska, reizē mītoloģiska, bet arī tīri pragmātiska nozīme zemnieku kultūrā, tomēr bieži vien ir nonsens modernajā dzīvē. (Par šo tematu autors pirms dažiem gadiem sniedza interesantu priekšlasījumu kādā jaunatnes sanāksmē Dānijā.) Laimas jautājumā H. Biezais secina, ka cilvēku vēlēšanās savus dievus skatīt cilvēku tēla veidā ir internacionāla un sastopama dažādās variācijās un kombinācijās visās reliģijās, turpretī raudoša likteņa dieviete (Laima) ir vienreizīgs veidojums. „Šis vilciens Laimas tēlā ir datējams," saka Dr. H. Biezais, „un tas ir (. . .) veidojies pēc 12. g. s. kad tauta pazaudēja savu brīvību." Citiem vārdiem: Laima raud par saviem ļaudīm, kas nonākuši verdzībā un citas, svešas reliģijas jēdzienu pasaulē, kuŗa latviešiem būtiski sveša. Recenzentam šeit gan būtu viens kritisks jautājums: Cik plašas ir mūsu zināšanas par sabiedrisko struktūru PIRMS krustnešu ienākšanas Baltijas telpā? Vai Laimai nebūtu bijis savā reizē iemesls arī raudāt par latviešu pašu „šķirisķās iekārtas" upuriem? Bija taču visādas kārtas arī tad, kaut gan mēs labprāt par šādu iespējamību klusējam. Atbildi uz šo jautājumu, laikam, būs grūti rast, vēsturisku liecību nepilnības dēļ. Turpretī latviešu posts baltvācu muižnieku jūgā ir pat Zviedrijas karaļa dokumentēts.

Bonnas universitātes lektors Dr. Jēkabs Ozols krājumā sniedz lietišķu, bet, varbūt, kādu nieku par daudz „sausu" un protokolisku aprakstu par Latvijas vecāko pilskalnu izbūves veidiem. Lai cik interesants temats tas arī būtu un nozīmīgs mūsu kultūras vēsturē, tam šoreiz „jāpaslīd" garām. Par gara veselību un latviešu dzīves ziņu — manuprāt atkal par daudz pamatodamies uz (neaktuālajiem) folkloras materiāliem — raksta Eglons Kāpostiņš, bet Pēteris Cirsis apskata ciņu par cilvēka tiesībām. Ernesta Birona valdīšanas laika jautājumiem veltīts Aleksandra Berķa raksts. Zviedrijā dzīvojošais vēsturnieks Jānis Zalcmanis, turpretī, izvēlējies aktuālāku tematu: „Latvijas ārpolitikas problēmas brīvības zaudējuma priekšvakarā". Ar vēsu lietiškību, dodams vienu dokumentāru liecību pēc otras, J. Zalcmanis raksturo attīstību, kuŗa novedusi pie Latvijas neatkarības sagruvuma.

Tā bija abu diktatūras valstu, Pad. savienības un Vācijas, sacīkste, kuŗa kļuvā par gala ievadījumu brīvajām Baltijas valstīm, pie kam nav viegli pateikt, kuŗš no abiem „lielajiem" bijis galvenais bende. Polemiskā piezīme, kuŗu Zalcmanis ievietojis savā rakstā, ka doma, ka 1934. gadā suspendētās 44 partijas un grupas (. . .) būtu varējušas Latvijas likteni grozīt, ir pārāk naīva un liek jautāt, kuŗš nopietns politiķis tad to apgalvojis? Memuāru literātūrā gan lasīts apgalvojums: ja Latvijā būtu notūrējusies demokratiska iekārta un ja Latvijas neatkarības garantētāju valstu vidū būtu bijušas lielās rietumu demokrātijas, tās šāsdienas situācija būtu morāliski labāka. (Komūnistu propagandistiem, piemēram, vien jau būtu izņemts no rokām tagad arvien veikli lietotais ierocis, ka viņi atbrīvojuši latviešu darba ļaudis no Ulmaņa diktatūras!)

Visumā krājumā ievietotie raksti ir tādi, kuŗos skatiens vērsts uz pagātni. Tā šķiet visai nepatīkama parādība, kas, protams, ne nemazina pašu rakstu vērtību. Cik vispār var mūsu panorāmā novērot, tad nopietnu apcerējumu, kuŗos, piemēram, analizētas parādības okupētajā Latvijā, izejot no pieejamiem faktiem, ir lieli trūkums. Tādi gan parādās citās valodās. Zināmu slieksmi domāt šajā virzienā rādījis Austrālijā izdotais „Archīvs" prof. E. Dunsdorfa redakcijā. Šai Normunda Hartmaņa skaisti iekārtotajā apgāda Daugava izdotajā sējumā tiešām aktuālajam un akūtajam jautājumam par mūsu kultūras filozofiju un kultūras politiku pieskāries Visvaldis Klīve. Ir vēlēšanās šo rakstu sevišķi pasvītrot, kaut V. Klīve to uzrakstījis, kā man šķiet, par daudz „smagā stilā". Klīves tezes, — diskutējamas, kā viss cilvēku domu un ideju pasaulē, — ir tiešām ar degošu aktuālitāti un nozīmi mūsu emigrācijas jēgas centrālo jautājumu vidū: kā turpināt neatkarīgu, brīvu latviešu kultūru? Klīves domas ir, ka latviešu kultūras politiku un reizē ar to arī kultūras dzīvi par daudz ietekmējusi „mazās Latvijas" mentālitāte, t.i. kultūrāls separātisms. Kultūras attīstībā, jā — kultūra vispār ir dinamiska, tajā jaunrade vienmēr ir tas faktors, kas nosaka, vai kultūra ir vitāla vai ne. Jaunrade ietver ne tikai „prīmāro jaunradi", bet arī kritikas attīstību (ar neizbēgamo „agrāko vērtību" pārvērtēšanu), kādēļ iestāšanās par jaunrades prioritāti nenozīmē bezkritisku visa „jaunā" pieņemšanu. „Kritiska jaunrades veikumu izvērtēšana pieder šai jaunradei," saka V. Klīve, „un šajā ziņā mums bieži jāsastopas ar nekritisku kultūras veikumu slavēšanu, vāju sasniegumu cildināšanu un ļoti apšaubāmu personu uzskatīšanu par izciliem kultūras darbiniekiem. Šādi fakti liecina par pārprastu jaunradi vai nepareiziem kultūras dzīves propagandas paņēmieniem." — Tie ir rūgti vārdi. Bet, diemžēl, ļoti pareizi.

Metožu jautājumā Klīvem ir vairāki ierosinājumi. Pirmkārt, viņš ieteic neveikt mūsu kultūras jaunrades darbu izolēti no visa, kas notiek visā rietumu pasaules dzīvē, t.i. vēršas pret izolāciju un separātismu. Ar to jāsaprot, ka mūsu kultūras dzīvei jāiekļaujas kā organiskai sastāvdaļai visas pasaules kultūras dzīvē, dodot tās (neatkarīgo) latvisko versiju. Otrkārt, latviskās kultūras jaunrades darbs jāiekļauj „pēc iespējas plaši tās kultūras jaunrades darbā, kas atrodas ap mums un kuŗā arī mēs piedalāmies". Un treškārt, „jāveltī uzmanība latviešu kultūras sasniegumu 'ievešanai' visas rietumu pasaules dzīvē". Protams, nebūtu divu domu, ka pēdējais no trim metodiskajiem „norādījumiem" ir tāds, kas ne vienmēr būs īstenojams ar mūsu labo gribu vien. Taču viens ir skaidrs — mūsu „ārējā informācija" un „kultūras propaganda" līdz šim veikta ārkārtīgi neveikli, tāpat dezinformē (ar propagandas brošūrām sveševalodās, kuŗas 'tulkotājs' nepārvalda tādos apmēros, ka var darbu veikt), daudz iespēju palaists garām un daudz kas pārprasts. Blakus tam „iekšējā informācija", t.i. latviskās saimes saglabāšana, ietverot tajā arī jaunās paaudzes. „Piederēt divām kultūrām (vienīgā iespēja, dzīvojot pilnvērtīgu individuālu dzīvi kā minoritātes grupas locekliem — Ref.) apzinīgi varēs tikai cilvēks, kas saskatīs, ka šāda piederība ir kaut kas vērtīgs," saka V. Klīve. Tā jau īstenībā ir aksioma.

Lai visu to īstenotu mums maksimāli labvēlīgā garā, V. Klīve ieteic gatavību „izdarīt attiecīgus pārkārtojumus mūsu kultūras politikā", jo „mēs dzīvojam apstākļos, kad šie pārkārtojumi ir vairāk nekā vajadzīgi." — Cinītis, kas gāž lielus vezumus, šajā lietā gan ir jautājums, cik tie, uz kuŗiem aicinājums pārkārtot attiecas, ir gatavi ļaut V. Klīvem un viņa domu biedriem bradāt pa saviem apļiem, tā sajaucot viņu klusībā sildīto „pēc mums kaut vai ūdens plūdi".

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Līdz 27. janvārim — O. Grebžes gleznu izstāde Izglītības ministrijas telpās, 155 College St., 6. stāvā. Atvērta no plkst. 9 — 22 katru darbdienu.

26. janvārī, — pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Kurp tu ej?" Māc. R. Ekšteins. Dziedās P. Geistauts, pie klavierēm M. Tūtere.

28. janvārī — plkst. 7.30 vakarā Preses balle un 29. janvārī plkst. 1 dienā rakstnieku cēliens Latviešu namā.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

4. februārī — pl. 8 vak. Zviedrijā izdotо leģionāru atceres vakars ar zēlsirdīgās māsas — dziedones Martas Cakares piedalīšanos — Latviešu namā.

5. februārī — pl. 5 vak. Edites Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

5. februārī — pl. 7.30 no rīta slēpēšanas izbraukums uz Ērgļu ligzdu no Latviešu nama — Jaunatnes pulciņš „Staburags."

9. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Toronto latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts, pie klavierēm Vera Leinvēbere.

10. februārī — pl. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls — „Starp debesīm un elli" Columbus zālē (Sherbourne, Linden).

19. februārī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 16. gadasvētki Latviešu namā.

23. februārī, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Vecā Derība un kristietis", māc. R. Ekšteins. Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm M. Tūtere.

25. februārī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā apvienotā DV un TLB masku balle „Gada pārskats".

5. martā — pl. 6 vak. Raudupietes izrāde Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē — DV teātris

8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos

HAMILTONA

4. februārī — pl. 8 vakarā tradicionālais karnevāls Pigbridžā Roberts restorāna lielajā zālē, 747 King St. East (pie Sanford ielas).

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Viļņis 1350 — Oševas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Ļūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

25. janvārī plkst. 7.30 vakarā Svētvakara dievkalpojums. Sprediķos māc. E. Pavasars no Hamiltonas. Dziedās draudzes koris.

Ceturtdien, 26. janvārī, plkst. 7.15 vakarā Bībeles stunda.

29. janvārī, plkst 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola 10.30. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

29. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonas Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

29. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne Sts.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. februārī, plkst. 3 p.p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

5. februārī, pl. 2 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus telpās draudzes gada sapulce.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

29. janvārī dievkalpojums angļu valodā plkst. 9.30 no rīta.

5. februārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un gada sapulce.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

29. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

NJUJORKA

29. janvārī dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis, pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols un pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Liventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Santa Rosa, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KLIVLENDA

Klīvlendas latviešu ev.-lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2052 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

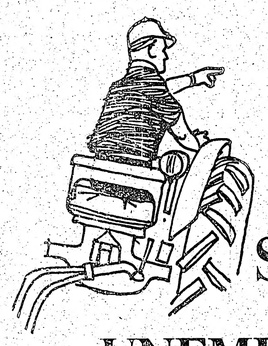

Starting April 1st 1967

UNEMPLOYMENT INSURANCE

will be available for most employees of

FARMS RANCHES NURSERIES

GREENHOUSES HORTICULTURISTS

FRUIT, VEGETABLE, FLOWER GROWERS

(1) If you are employed in any of these fields, it is to your advantage to find out if you are eligible for unemployment insurance protection.

(2) If you are an employer and have people working for you, there are new regulations that you must adhere to. Learn about them now.

Get important information now at your nearest office of the

UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

738(12)EP

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINISU NODAĻA.
491 College St., Toronto 4, Ont.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Apgāda DAUGAVAS V
divas jaunas grāma
P. Aigara —
ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, ro
*Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un c
plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešu
risinās starp Londonu un Budapeštu. C
centieni un viņu vājības raksta vēsturi. T
ta dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī gr
jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .*
T. Krūkas —
TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS
*Ar mākslinieces Daces Bīrkhānes graf
miem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotā
tājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule t
notikumi no autores skolotājas gaitām
filozofisko dzīves izpratni, viņu prieks
kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaug
noslēgumā psiholoģisks apcerējums, p
na dvēseles dzīvei.*
Grāmatas pasūtināmas DV GRĀM
491 College Street, Toronto 4,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brī

Atstājiet
DV Grā

ATMAKSĀJ
KĻŪ
Kanadas pavalst
Daudz ir tādu d
kiem. Ir arī tād
Tiem, kuŗi ir ties
sas, kuŗas pavals
tavas Jums palīd
Ottawa, Sudbur
don, Windsor, W
Vancouver. Paint
Ja vēlaties, varat
AT
KĻ

arīkojumu kalendārs

O. Grebžes
itības minis-
ollege St., 6.
lkst. 9 — 22

vak., Latvie-
ētisku pār-
ts: „Kurp tu
eins. Dziedās
lavierēm M.

7.30 vakarā
29. janvāri
zstnieku cē-
ā.
5 pēcp. Sv.
elpās TLTA
gā aicinā-ju-
T. Zeltiņa
4 cēlienos.
k. Zviedrijā
ceres vakars
s — dziedo-
s piedalīša-
amā.

oceklim —
ikai cilvēks,
a piederība
saka V. Klī-
aksioma.
notu mums
garā, V. Klī-
zdarīt attie-
mūsu kul-
ēs dzīvojam
ārkārtojumi
zīgi." — Ci-
rezumus, ša-
ms, cik tie,
s pārkārtot
V. Klīvem
iem bradāt
sajaucot vi-
pēc mums

5. februārī — pl. 5 vak. Edites Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
5. februārī — pl. 7.30 no rīta slēpēšanas izbraukums uz Ērgļu ligzdu no Latviešu nama — Jaunatnes pulciņš „Staburags."
9. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Toronto latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts, pie klavierēm Vera Leinvēbere.
10. februārī — pl. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls — „Starp debesīm un elli" Columbus zālē (Sherbourne, Linden).
19. februārī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 16. gadasvētki Latviešu namā.
23. februārī, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Vecā Derība un kristietis", māc. R. Ekšteins. Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm M. Tūtere.
25. februārī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā apvienotā DV un TLB masku balle „Gada pārskats".
5. martā — pl. 6 vak. Raudupietes izrāde Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē — DV teātris
8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos

HAMILTONA

4. februārī — pl. 8 vakarā tradicionālais karnevāls Pigbridžē Roberts restorāna lielajā zālē, 747 King St. East (pie Sanford ielas).

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅĪSU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Mūsu mīļā
MARIJA UPESLĀCIS
dzim. TREIMANIS
Annenieku pag. Kaŗmaču saimniece
mirusi 83 gadu vecumā Toronto
1967. gada 14. janvārī.
Apbedīta Toronto Jorkas kapu latviešu nodalījumā.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
BĒRNI, MAZBĒRNI, MAZ-MAZBĒRNI, VEDEKLA UN ZNOTI KANADĀ UN ASV

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS divas jaunas grāmatas

P. Aigara —
ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90
Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapešti. Cilvēku cildenie centieni un viņu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .

T. Krūkas —
TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50
Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaŗoties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ —
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un līr. poemas	$3.50
J. Sarma — Milestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm. eseja	$2.80

DV grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

FILATELIJA

FILATELISTI — LATVIJAS VĀRDA SPODRINĀTĀJI

Latviešu piedalīšanās dažādās filatelijas izstādēs ar Latvijas marku izstādījumiem un tajās gūtie panākumi dažkārt paliek nepieminēti pat pašu latviešu laikrakstos, kaut par tiem bijuši apraksti amerikāņu izdevumos. Ja šie gadījumi tomēr pieminēti, tad — it kā gaŗāmejot. Citi atgadījumi, kuŗos Latvijas vārds pieminēts kaut dažos teikumos, turpretim tiek vienmēr izcelti. Vai tā ir sīka nenovīdība — skaudība pret filatelijas darba veicējiem vai kas cits, to grūti pateikt. Ir tiesa, rosīgo Latvijas pastmarku izstādītāju skaits ir neliels (9 — 12 visā brīvajā pasaulē, to skaitā vairāki rosīgi jaunieši), bet daudzkārt viņu nenogurstošā rosība ir tā, kas dod Latvijas vārdam spožu mirdzumu. Piemēram, kādreiz Šveicē Sarkanā Krusta izstādē pat Pad. savienības sūtniecība bija iztradusi par nepieciešamu pieprasīt daļu no Latvijas marku izstādījumiem novākt, jo tāda valsts vairs nepastāvot. Īstais iemesls, protams, bija tas, ka izstādījumi ļoti uzskatāmi parādīja Latvijas brīvvalsts laika posmu, un tas ļoti nepatīk Pad. savienībai.

Citreiz labi izveidots Latvijas marku klāsts Ilinojas pavalsts izstādē divas nedēļas bija saistījis apmeklētājus, parādot kā Latvijas brīvvalsts uzplaukumu, tā arī pašreizējo okupācīju. Par to vairāki apraksti bija lasāmi arī amerikāņu izdevumos. Latviešu laikrakstos bija tikai īsi pieminēts, ka klāsts ieguvis pirmo godalgu, nemaz nerunājot par kādiem uzņēmumiem. Piemin nētajā izstādē Latvijas marku klāstus izstāda katru gadu. Pag. gadā še Latvijas marku izstādījumi bija ieguvuši 1. un 2. godalgu, tāpat arī citās izstādēs panākumi bija labi. Izstādītāji neveic šo darbu pašu interesēs, bet Latvijas vārda popularizēšanai, tādēļ būtu arī pelnījuši pieminēšanu mūsu laikrakstos. Kādreiz pārrunās par to dzirdēts norādījums, ka izstādītāji jau saņēmuši atzinību iegūto diplomu veidā. . .

Nebūs daudz tautiešu, kuŗi Latvijas vārda popularizēšanai izdod 50 — 100 dol. gadā no personīgajiem līdzekļiem, kā to dara filatelisti, piedaloties vairākās izstādēs katru gadu. Protams, nevar prasīt šo izdevumu atmaksu no kādiem sabiedriskiem līdzekļiem, bet vai darba noklusēšana nav atzinības liegšana? Gandrīz jādomā, ka Latvijas vārda popularizēšana uzskatāma par kaut ko tādu, ko drīkst tikai izraudzītas personas, bet tas nebūtu katra latvieša pienākums.

Jānis Ronis

TORONTO FILATELISTU ROSĪBA

(TLFK) — Toronto latviešu filatelistu kluba sanāksme notiks 19. februārī plkst. 2 dienā T. Blatchina dzīvoklī, 8 Kelvin Ave. Šīs būs pirmā darba sēde jaunajā gadā. — P. Rudlapas ar dzīvesbiedri organizētajā filatelistu gadskārtējā groziņu vakarā 8. janvārī bija ieradušies 12 biedru, t. s. dzelzs inventārs. Kā vienīsis piedalījās igauņu pārstāvis H. Blūms.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!
PARAUGSAIŅI
Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5— 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

Pārdodami somu parauga ledus urbji
6,5 collas diametrā par $7.50.
Mr. P. MANNINEN
327 Lippincott St., Toronto.
Tel. LE5-0303 vai V. Kangas 222-7142

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

MĒS IESPIEŽAM
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĪTES
- VIZĪTKARTĪTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

CANADA

ATMAKSĀJAS PAVALSTNIEKAM BŪT! KĻŪSTIET KANADIETIS!

Kanadas pavalstniecība var izrādīties tā atslēga, kas Jums paver durvis uz avansēšanos.

Daudz ir tādu darba vietu, kur priekšroku dod Kanadas pavalstniekiem. Ir arī tādas, kur darbā pieņem tikai Kanadas pavalstniekus.

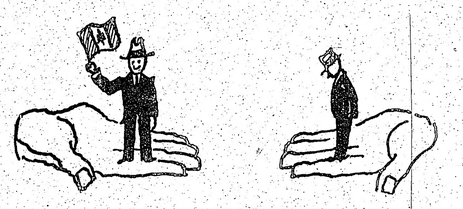

Tiem, kuŗi ir tiesīgi pavalstniecību iegūt, nav nekādu grūtību. Tiesas, kuŗas pavalstniecību piešķiŗ (Citizenship Courts), ir vienmēr gatavas Jums palīdzēt Kanadas pilsētās — Halifax, Moncton, Montreal, Ottawa, Sudbury, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London, Windsor, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton un Vancouver. Painteresējieties jau šodien Jūsu dzīves vietai tuvākajā!

Ja vēlaties, varat rakstīt arī: The Registrar of Canadian Citizenship, Ottawa.

ATMAKSĀJAS KANADIETIM BŪT!
KĻŪSTIET TĀDS NEKAVĒJOTIES!

Judy LaMarsh
Sekretary of State

SPORTS

TORONTO DV BASKETBOLISTU UZVARA

Nu jau ilgus gadus vietējā svētdienas līgā ar labām sekmēm piedalās Toronto DV basketbola vienība, kura ir arī ilggadēja Kanadas latviešu meistarvienība. Kad pirms apmēram mēneša DV piecnieks zaudēja ukraiņu vienībai ar nelielu punktu starpību, abi pretinieki pārsniedza 100 punktu robežu, kas jau atgādina profesionāļu rezultātus.

Tādēļ bija maz sporta draugu, kas šaubījās, ka DV komplektējums gūs jo vieglu uzvaru latviešu meistarsacīkšu turpinājuma spēlēs. Kaut no vecajiem „lauvām" DV ierindā palikuši tikai Andrejs Richters un Egils Petmanis (pēdējais ir vienīgais latvietis, kas panākumus guvis arī t.s. amerikāņu futbolā, spēlējot Saskačevanas vienībā), izauguši jauni spēki, kas par jaunu cenšas uzspodrināt mūsu basketbola labo vārdu.

Gados vēl jaunāka vienība ir Toronto latviešu YMCAi, kas ir ķīla, ka par mūsu basketbolistiem dzirdēsim arī nākotnē. Ja DV vienības panākumi cieši saistīti ar Mirdzas un Rūdolfa Kadiķa vārdiem, tad YMCAs vienības izveidošanā daudz darījuši bijušais Latvijas valsts izlases basketbolists Maksis Kazaks, Juris Ciruls, kas jaunu panākumu lauku tagad guvis dziedāšanā, fiziskās audzināšanas skolotājs A. Litaunieks, ilggadējais latviešu YMCAs priekšsēdis Žanis Zentiņš u.d.

Tā šo abu vienību sacensību Kanadas latviešu basketbola meistarsacīkstēs gaidīja ar lielu interesi. Netrūka daudz, tikai dažas minūtes, lai YMCA sagādātu pārsteigumu, jo, pateicoties J. Zentiņa apskaužamajai veiksmei grozu gūšanā, „imkieši" visu spēles laiku atradās vadībā. Tikai pašās beigās pieredzējušākie DV spēlētāji panāca izlīdzinājumu un atlikušajās divās minūtēs guva arī 81—74 (34—42) uzvaru. DV sastāvam punktus guva: E. Petmanis 24, J. Daugavietis 17, J. Brikmanis 16, A. Richters 10, J. Vilmanis 5, V. Innus 4, V. Treinūts 4, G. Ezers (LSAK basketbola nozares vadītājs) 1 un J. Bramanis 0. Tieši 50% no YMCAs punktu guvuma panāca Jānis Zentiņš — 37, A. Liepa 12, P. Akers 10, E. Pilskalnietis 7, V. Akers 4, V. Kauliņš 4, P. Zvilna un T. Zvilna abi 0.

Pēc šīs sīkstās cīņas, kura gandrīz beidzās ar lielu pārsteigumu, ar interesi gaidāma abu vienību tikšanās latviešu meistarsacīkšu otras kārtas spēlē, jo trešai vienībai — Toronto latviešu sporta klubam, pēc 54—73 zaudējuma YMCAi, ir visai maz izredžu uz labākiem panākumiem.

☆

Ceļojumi uz Eiropu daudziem palikuši neizsapņots sapnis, bet citiem nepietiek ar slēpošanu Kanadas vai ASV slavenākajās slēpošanas vietās, kādēļ dodas uz Šveici, Franciju, Vāciju vai Austriju. Jāpriecājas, ka šo ceļotāju vidū mazs nav arī latviešu skaits, kaut arī ne visi dodas uz Eiropu slēpot.

Nu jau vairākos Eiropas ceļojumos bijuši latviešu galda tenisisti Modris Žulps un Velta Ādmine, kuri arī šogad izraudzīti par Kanadas valstsvienības dalībniekiem pasaules meistarsacīkstēm galda tenisā, kuras notiks Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā laikā no 11.—21. aprilim. Kaut mūsu spēlētāju izredzes ārkārtīgi spēcīgajā konkurencē vērtējamas kā samēra mazas, tomēr fakts vien, ka viņus uz Stokholmu sūta kā Kanadas reprezentantus, ir ievērības cienīgs. Bez M. Žulpa Kanadas vīriešu vienībā iedalīti ukrainis Ivakičs, ķīnietis Lī un žērmēns, bet V. Ādmines ceļa biedrenes būs lietuviete Nesukaite un Kuniuse.

V.T.

VAI BŪS PILSOŅU KARŠ?

No Tokio ziņo, ka pēc uzbrukumiem vairākiem sarkanās Ķīnas vadītājiem aizsardzības ministrs Linpiao iekšējo chaosu jau apzīmējis par pilsoņu karu. Politiski tāds norisinās jau ilgāku laiku, militāri tāds īsti vēl nav sācies.

Bet vai paša aizsardzības ministra akcijas ir simtprocentīgi drošas? Pekingas denunciju plakātu mudžeklī nevajaga daudz, lai uz sienām sāktu lipināt jaunas lapas ar jauniem apvainojumiem. Jau tagad ziņo, ka pēkšņi nežēlastībā krities arī viens no Maocetunga tuvākā līdzgaitnieka Linpiao ciešākajiem līdzstrādniekiem. Šāda neuzmanība var novest pie neparedzētiem sarežģījumiem. Vainīgais šoreiz ir armijas politiskā departamenta vadītājs Hsiaohua, kas nogrēkojies ar to, ka pacēlis pirkstu pret kultūras revolūcijas tīrīšanas komiteju. Šis jaunākais grēkāzis armijas politiskā departamenta vadību pārņēma 1964. gadā un bija visvairāk atbildīgs par Maocetunga dzīļo domu iefiltrēšanu sarkanās Ķīnas tautas armijā. Daudzos gadījumos aizsardzības ministrs Linpiao viņu publiski cildinājis.

Jau aizvadītajā nedēļā Pekingā bija dzirdami dažādi pārmetumi kultūras un revolūcijas kustībai. Tie nāca pat no Tīrīšanas komitejas, pat no Maocetunga dzīvesbiedres mutes, kas žēlojās, ka sarkanā gvarde savās izdarībās bieži vien aiziet par tālu, ideoloģisko cīņu izvēršot huliganismā. Sarkanā gvarde Maocetunga kultūras revolūciju izvērta par to, kas tā tagad ir, bet kaut ko tādu ir daudz vieglāk iekustināt nekā apstādināt.

No Pekingas saņemtas arī ziņas par dažādām sazvērestībām pret Maocetunga dzīvību. Pēdējo no tām organizējis kādreizējais partijas centrālkomitejas pārstāvis Jangšankuns, kurš Mao nogalināšanu plānojis kopā ar trim citiem grēkāžiem — kādreizējo Pekingas lielvecāko, kultūras ministru un armijas štāba priekšnieku. Visi trīs pēc krišanas nežēlastībā mēģinājuši izdarīt pašnāvību, bet vienīgi štāba priekšniekam Lojučingām tas pēc vairākkārtējiem mēģinājumiem arī izdevies. Ar pašnāvībām Ķīnā kaut kas nav kārtībā — tās mēģinājuši izdarīt arī tādi grēkāži, kā agrākais partijas ģenerālsekretārs, tautas saimnieciskais plānotājs Poipo un augstākās tiesas prezidents Jangsinfengs. Un ačkal nekā! Var tikai secināt, ka ķīniešiem ļoti sīksta dzīvība...

☆ Vācijas latviešu centrālajā padomē ievēlēta pirmā dāma — vanadžu darbiniece Džilda Birzgale no Hanoveras. Jaunais LCP sastāvs vēl pilnībā nav zināms.

JAUNATNES APMĀCĪBAS PAD. SAVIENĪBĀ

Ideoloģisko konfliktu ar sarkano Ķīnu Maskava ņem ļoti nopietni. Kā jau zināms, Austrumeiropu atstājušas vairākas padomju divīzijas, kuras devušās uz Tālajiem austrumiem. Uz robežu ar sarkano Ķīnu pārceltsarī lielāks skaits diviziju no Pad. savienības iekšienes. Tagad padomju militārais oficiozs „Sarkanā Zvaigzne" raksta par masveidīgu militāru un patriotisku apmācības programmu bērniem un jauniešiem Pad. savienības austrumos. Šo programmu pagaidām gan iedzīvinās tikai sarkanās Ķīnas robežapgabalos, kur tā visnepieciešamākā, bet vēlāk visā valstī. Apgabalos, kuŗos sāksies bērnu un jaunatnes militārā un patriotiskā apmācība, aizvadītajās nedēļās viesojās un runāja ministru prezidents Kosigins un ministru prezidenta pirmais vietnieks Poļanskis.

Šos patriotisma kursus pasniegs militāristi; pat vēsturi un literatūru mācīs militārais personāls, lai skaidri pārliecinātos, ka mācīšanās patiešām notiek īstā patriotisma garā. „Sarkanā zvaigzne" pat ieteica vecu ieroču un mundieru nodošanu skolas bērnu rīcībā, lai apmācīšanas kļūtu reālākas.

MANSFILDS PRASA SPĒKU SAMAZINĀŠANU EIROPĀ

ASV aizsardzības ministrs Maknamara Vašingtonā paskaidrojis, ka tuvāko gadu laikā slēgs vai apvienos 39 dažādas amerikāņu militārās bazes kā pašās ASV, tā citur. Ar to **militārajā budžetā** ietaupītu ap 33 milj. dolaru gadā. 4000 nodarbināto, puse no tiem civilisti, paliktu bez darba.

Kopš Maknamara atrodas aizsardzības ministra amatā, militāro bāzu slēgšana notikusi visā pasaulē, satraucot ne vienu vien sabiedroto. Visumā aizsardzības ministram tomēr nav izdevies neko ietaupīt, jo katrs nieciņākais atlikums aiziet Vietnamas karam, kas prasa arvien vairāk naudas, kara materiālu un cilvēku dzīvību.

No Saigonas ziņo, ka dzīvā spēka zaudējumu ziņā aizvadītā nedēļa bijusi līdz šim dārgākā visā Vietnamas kara laikā, amerikāņiem zaudējot 144 kritušos un 1044 ievainotos, kamēr sešī pazuduši bez vēsts. Kaut šai laikā ASV un Dienvidvietnamas spēki sāka lielu ofensīvu pret komūnistiem Saigonas ziemeļos, militārie lietpratēji uzsver, ka zaudējumi tik daudz neraksturo kādu atsevišķu kauju, kā vispārējo kara darbības pieaugumu. To pašu attieksmē uz ASV gaisa uzbrukumiem Ziemeļvietnamai, saka Hanojā esošie franču korespondenti, kas uzsver, ka pagājušās nedēļas gaisa uzbrukumi bijuši līdz šim smagākie.

Kamēr Vietnamas karš „apēd" tik daudz amerikāņu dolaru, senātā pacēlušās balsis, kas prasa vismaz attieksmē uz Rietumeiropu šo dolaru straumi aptuvēt, kas vislabāk un visātrāk panākams, samazinot tur stacionētos amerikāņu spēkus. Par to jau runāts daudz, bet vienmēr ASV valdības solījumi sargāt Rietumeiropas drošību bijuši šādai rīcībai ceļā. Pašreiz tomēr liekas, ka nekādi ārēji spēki Rietumeiropas drošību neapdraud. Pad. savienība aizņemta, uzmanot notikumu attīstību sarkanajā Ķīnā, kamēr pašas Rietumeiropas valstis, pagriezušas muguru ASV, meklē savstarpēju saticību un labākas attieksmes ar Austrumeiropas satelītiem. Amerikāņi gan zobojas, ka eiropieši viņiem pagriezuši muguru tikai tādēļ, ka acumirklī nekā nevajag. Tā senāta vairākuma vadītājs senātors Mansfilds šo brīdi grib steigā izmantot, samazinot Rietumeiropā stacionētos amerikāņu spēkus. Demokratu senātoru vairākuma atbalstīts, Mansfilds prasa 6 amerikāņu diviziju atvilkšanu, uzsverot, ka arī pēc tam ASV vēl vienmēr būs spējīgas izpildīt visus NATO valstīm dotos solījumus. Mansfilda prasība ir līdzīga tai, kuru pag. gadā jau parakstīja 33 senātori, bet kas tālāk par senāta apspriežu zāli netika, valdībai apgalvojot, ka tā nopietni apsver līdzīgas dabas priekšlikumu. Šogad, kā liekas, senātori vairs negaidīs, un Mansfilda prasība jau tuvākajās dienās ceļos uz senāta bruņoto spēku un ārlietu komisijām.

Rietumeiropas militāro situāciju apsverot, Mansfilds asi kritizēja ASV ... unas ar Angliju un Rietumvāci ..., kuŗas uzskata par šo abu valstu mēģinājumu aizkavēt Vašingtonu no izšķirīgas rīkošanās. Cik daudz uz Franciju var militāri paļauties, visiem labi zināms. Reizē ar to Rietumeiropas aizsardzības mugurkaulu tagad veido Anglija un Rietumvācija ar Rietumeiropā stacionētajiem amerikāņu spēkiem. Politiski šo spēku samazināšanai varētu būt nepatīkamas sekas, katrā ziņā tas dotu bezgala daudz nevajadzīgas munīcijas ASV naidīgajam Francijas prezidentam Degollam, netiešī spiežot arī Angliju un Rietumvāciju meklēt ciešākas militāras saites turpat uz vietas. Šāds amerikāņu solis būtu jo sevišķi nepatīkams Anglijai, kuŗai eiropiešī pārmet pārāk lielu turēšanos pie amerikāņiem, kādēļ Degolls uzskata Angliju par tik neeiropisku, ka pat liedzas to uzņemt Eiropas koptirgū. Pārāk lielu draudzēšanos ar ASV savā laikā pārmeta arī Rietumvācijai, bet tā, kā liekas, Franciju tagad pārliecinājusi, ka, Kizingeram pie varas nākot, atgriezušās vecās, labās Adenauera dienas, kādēļ draudzības līgums ar Franciju vāciešiem atkal būs pirmā vietā.

INTERNACIONĀLAS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

— imperiālisti devuši 5 milj. dolaru starptautisku algotņu un latviešu baltās armijas apbruņošanai. Baltijas valstīs 1919. gadā noticis tas pats, kas tagad notiekot Vietnamā. Papīrs jau panes visu, bet vēstures priekšā Vosam būs grūti pastāvēt. Neviens algotnis necīnījās par neatkarīgu Latviju, bet gan cīnījās pret to. Ja ar ideoloģiskiem argumentiem nevar izdeldēt tautā naciona-nālo apziņu, tad ar meliem, kā to dara Voss, tas ir pilnīgi neiespējami. Jo vairāk kāds melo, jo mazāk tādam tic. Var jau krievu valodu pasludināt par „otru mātes" valodu, bet katram bērnam var būt tikai viena māte un reizē ar to tikai viena mātes valoda. Arī komūnisms nav spējis grozīt šo dabas likumu.

Anglijas prese ziņojusi, ka sarkanās Ķīnas valdnieks Maocetungs par savu pēcteci izraudzījis dzīvesbiedri Čangčingu, kuŗa jau tagad ieņem augstus amatus, sevišķi t.s. kultūras revolūcijas padomē.

Mao: „Lai tu varētu noturēties arī uz citu mugurām, tev stingr āk jāpievelk groži!"

Ed. Keiša karikatūra

†

Mūsu mīļais vīrs, tēvs un krusttēvs

Arturs Pelsis

dzimis 1911. gada 7. jūlijā, miris 1967. gada 16. janvārī Jutikā, ASV.

Dziļās sērās: SIEVA, MEITA UN DRAUGI JUTIKĀ, BRĀLĒNS AR ĢIMENI TORONTO UN MĀSAS AR RADIEM LATVIJĀ

Viņš man liek ganīties
Uz zālainām ganībām,
Viņš mani vada pie skaidra ūdens.
(23. psalms)

Rietumu tuvredzīgā saimnieciskā politika

Pēdējos gados var runāt par divainu attīstību brīvās pasaules politikā: ASV sabiedrotie atbalsta amerikāņu ienaidniekus. Tā, piemēram, Kastro Kubu atbalsta ne tikai Pad. savienība, bet arī ASV sabiedrotā Lielbritanija piešķīrusi Kubai 5 gadu kreditu, lai uceltu mākslīgo mēslu fabriku. Pirms diviem gadiem Anglija, tāpat uz kredita pārdeva Kubai 950 autobusu. Par spīti tam, ASV tomēr pilnīgi atbalsta Anglijas saimniecisko boikotu pret Rodēziju. Angļi savu nostāju pamato ar to, ka Rodēzija esot „dumpinieki", bet Kubā pastāvot „leģitīma valdība". Tāpat ar Kastro rosīgi tirgojas Spānija un Kanada, arī Francija piegādā Kubai zemes racējus un smagās automašīnas saskaņā ar 35 milj. dolaru līgumu.

Sarkanās Ķīnas ārējā tirdzniecībā agrāk apm. 70% apgrozījuma bija ar komūnistu valstīm. Turpretim tagad tieši ASV sabiedrotie ir tie, kas gūst tūr lielu peļņu. Anglija izmanto Hongkongu šim nolūkam, Pad. savienības vietu tirdzniecībā ar sarkano Ķīnu pārņem galvenokārt Japāna, kuŗā vispār vērojams straujš saimniecisks uzplaukums. Sarkanā Ķīna saņem tēraudu no Rietumvācijas, Francijas, Beļģijas un Japānas, lidmašīnas no Anglijas, kuģus no Francijas un Holandes, lokomotīves no Francijas. Visiem zināmi Kanadas plašie kviešu darījumi ar Pekingu.

Pat Ziemeļvietnama kādreiz ļoti rosīgi tirgojās ar ASV sabiedrotajiem. Sakarā ar bumbošanu un jūras operācijām šī tirdzniecība tagad notiek galvenokārt ar Pad. savienības un sarkanās Ķīnas starpniecību.

Īpatas ir ASV un Pad. savienības attieksmes. Maskava ir ieinteresēta plašos tirdzniecīskos sakaros ar rietumu pasauli, sevišķi ar ASV, bet tikpat daudz ieinteresēta atbalstīt Ziemeļvietnamu kā savu sabiedroto, kamēr ASV nevar pieļaut Dienvidvietnamas sabrukumu, jo tad ļoti ciestu amerikāņu prestižs. Līdztekus vērojami ASV un Pad. savienības tuvināšanās mēģinājumi. Šāgada pavasarī atklās tiešu lidmašīnu satiksmi starp Maskavu un Ņujorku. Abas valstis grib panākt arī atombumbu izplatīšanas ierobežošanu.

Cik kļūmīga bijusi ASV ārējās tirdzniecības politika 30-jos gados, plaši iztirzā Džordžtaunas universitātes prof. Ļevs Dobrjanskis savā rakstā „Historical Lessons in Totalitarian Trade" (The Intercollegiate Review, A journal of Scholarship and Opinion, Vol. 3. Nr 2, Nov-Dec. 1966.). Prof. Dobrjanskis ir ukraiņu izcelsmes amerikānis, kas iesniedza ASV kongresam Apspiesto nāciju nedēļas rezolūciju, kuŗu kongress arī apstiprināja un uzdeva ASV prezidentam to iedzīvināt.

Prof. Dobrjanskis norāda, cik aplama ir bijusi ASV ārējās tirdzniecības politika tieši pret totālitārajām valstīm — Hitlera Vāciju, Musolini Itāliju un pirmskara Japānu, veicinot šo valstu bruņošanos. Sevišķi rūpīgi autors šo pārmetumu pamato ar Japānas piemēru: tikai pateicoties ASV ārējai tirdzniecībai Japāna varēja ievadīt savu ekspansijas politiku Ķīnā. Arī Hitlers paveica bruņošanos ar ASV ārējās tirdzniecības tuvredzīgo politiku. Tāpat Musolini varēja gūt panākumus pret Abesiniju tikai tāpēc, ka ASV ignorēja Tautu savienības lēmumu par saimnieciskajām sankcijām pret Itāliju.

Arī pašreiz ASV prezidents Džonsons gatavojas izdarīt to pašu kļūdu, kuŗu amerikāņi pieļāva pirms apmēram 30 gadiem, paverot plašas slūžas neierobežotai tirdzniecībai ar komūnistu valstīm. Vienīgi ASV kongress, kuŗš vairs nav akls prezidenta uzskatu atbalstītājs, var nobremzēt šo tuvredzīgo politiku.

Tādēļ apspiestajām nācijām jābūt ļoti aktīvām, lai pārliecinātu savu patvēruma zemju politiķus, ka ar saimnieciskās politikas ieročiem iegūstamas koncesijas arī no komūnistiem. Liekas pat iespējami, ka ar pareizu saimniecības politiku varētu sekmēt komūnistu valstu pārveidošanos demokratiskā virzienā.

Ilmārs Strauts

Vai Jūsu „Latvija Amerikā" abonements jau pagarināts?

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

★ Pagājušā gada statistiskie dati rāda, ka Toronto stipri pieņēmušies jauniešu noziedzīgi darījumi. Sodīti pavisam 10.784 zēni un meitenes, par 1247 vairāk nekā 1965. gadā. Lielākais pieaugums vērojams 14—15 gadu veco grupā.

★ Tā kā galvas sāpju tabletes izrādījušās vienas no galvenajām vainīgām dažādos saindēšanās gadījumos, Otavā iecelta īpaša komisija Kanadā pērkamo galvas sāpju medikamentu izvērtēšanai un analizei. Paredz, ka ar garšvielām piesātinātās bērnu aspirīna tabletes turpmāk nāks pārdošanā pa 36 tabletēm pudelītē līdzšinējo 50 vietā. Tas pats attieksies arī uz citām tabletēm, kuŗas satur acetilsalicilskābi. Saindēšanās gadījumi no šādām tabletēm vairojušies pēdējos divos gados no 23.000 1964. gadā uz vairāk nekā 32.000 pērngad.

★ Ontario indiāņu virsaiši iesnieguši federālajai valdībai resp. indiāņu lietu ministram Arturam Leingam (Laing) sūdzību, ka pirmajos 100 pastāvēšanas gados indiāņu dzīves apstākļi neizmēro-jami deteriorējuši. Ministrs Leings atzinis, ka Kanadas valdība nekad daudz neesot darījusi indiāņu labā. Indiāņu pārstāvji pieprasījuši veco medību un zvejutiesību restaurēšanu, resp. lai valdība atzītu veco līgumu noteikumus un tos nepārkāptu.

★ Maklēns-Hanters izdarījis aptauju pie patērētājiem un konstatējis, ka kanadiešu plānus dzīves nepieciešamību iegādei pagājušā gadā ierobežojušas augstās cenas, kreditu trūkums un augstie ienākuma nodokļi. Nekustamu īpašumu tirgū mazinājies pircēju skaits, tāpat mēbeļu un lielo elektrisko piederumu tirgū.

★ Kanadas izdevējs J. G. Maklelends (McClelland) izteicies, ka nākotnē skolēniem vairs nebūšot jāstiepj smagas grāmatu somas. Tai vietā visa „gudrība" ietelpšot mazā mikrofilmu paciņā un skatāmā mašīnā. Paciņā viegli varēšot saspiest 500 grāmatu saturu. Pazīstamais izdevējs domā, ka mikrofilmās uzņemtas mācību grāmatas tiks lietotas jau tuvākajā nākotnē.

JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0143, 533-8553-4

IENĀKUMU MĀJA pie Sunnyside: $15.000 gada bruto ienākums no 10 istabu atsevišķas ienākumu mājas. Pilna cena $24.900. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt V. MUKTAM — LE6-0143.

HIGH PARK — BLOOR: 7 istabu atsevišķa divstāvu dubultķieģeļu māja. Divas modernas virtuves; māja ļoti labā stāvoklī. Tuvu veikaliem un pazemes vilcienam. Atklāta obligācija. Prasītā iemaksa $6.000. Lūdz zvanīt J. VEIKSAM — 533-8553.

BLOOR ISLINGTON rajonā: 6 istabu bungalovs, moderna virtuve un vannas istaba, dubultgarāža, liels dārzs. Tuvu pie „SIX POINT" iepirkšanās centra. Pilna cena $19.500. Lūdz zvanīt V. MUKTAM — LE 6-0143.

REALTOR